

Sivistystoimialan palveluverkkosuunnitelma 2026

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta 20.5.2026
Sivistyslautakunta 21.5.2026
Kaupunginhallitus x.x.2026

UONMOS

Sisällysluettelo

1.	PALVELUVERKKOSUUNNITELMAN TARKOITUS JA TOTEUTUS	5
2.	SIVISTYSPALVELUIDEN PALVELUVERKKO.....	7
2.1.	Varhaiskasvatus ja esiopetus.....	7
	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen.....	7
	Varhaiskasvatuksen järjestämisen kustannukset	7
	Palveluverkon kehitys 2000-luvulla	7
	Nykyinen palveluverkko.....	8
	Tilataulukon tietojen laskentaperusteet	8
	Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys	13
2.2.	Perusopetus.....	14
	Perusopetuksen järjestäminen	14
	Perusopetuksen järjestämisen kustannukset.....	14
	Palveluverkon kehitys 2000-luvulla	15
	Nykyinen palveluverkko.....	16
	Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys	19
2.3.	Lukiokoulutus	21
	Lukiokoulutuksen järjestäminen.....	21
	Lukiokoulutuksen järjestämisen kustannukset.....	21
	Palveluverkon kehitys 2000-luvulla	21
	Nykyinen palveluverkko.....	21
	Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys	22
2.4.	Nuorisotyö	23
	Nuorisotyön järjestäminen	23
	Nuorisotyön järjestämisen kustannukset.....	25
	Palveluverkon kehitys 2000-luvulla	25
	Nykyinen palveluverkko (nuorisotyön omat tilat)	26
	Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys asukasalueilla	26
3.	KIRJASTOPALVELUIDEN PALVELUVERKKO.....	28
	Kirjastopalveluiden järjestäminen.....	28
	Kirjastopalveluiden järjestämisen kustannukset	30
	Palveluverkon kehitys 2000-luvulla	31
	Nykyinen palveluverkko (kirjastotoimen käytössä olevat tilat)	31
	Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys	32
4.	NYKYISEN PALVELUVERKON ASUKASALUEKOHTAINEN TARKASTELU	34
5.	NYKYISEN PALVELUVERKON TEKNINEN KUNTO JA INVESTOINTITARVE	35
6.	NYKYISTÄ PALVELUVERKKOA KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA LINJAUKSET	36

7. PALVELUVERKKOON ESITETTÄVÄT MUUTOKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET	38
7.1. Pusulan asukasalue	38
7.2. Nummen asukasalue	41
7.3. Sammatin asukasalue.....	44
7.4. Karjalohjan asukasalue	47
7.5. Virkkalan asukasalue	50
7.6. Ojamon asukasalue	53
7.7. Roution asukasalue	56
7.8. Keskustan asukasalue	59
7.9. Mäntynummen asukasalue	63
7.10. Ruotsinkieliset palvelut	67
7.1. Palveluverkkoa koskevien muutosten toteuttaminen	69
LIITTEET	72
1. Palvelusuunnitelman asukasaluekohtaiset tavoitteet	72
2. Palaute.palveluverkko-palautteiden koonti.....	72
3. Osallisuussuunnitelma	72

1. PALVELUVERKKOSUUNNITELMAN TARKOITUS JA TOTEUTUS

Sivistystoimiala on valmistellut toimialan palveluiden järjestämistä koskevan palveluverkkosuunnitelman linjaamaan sivistyspalveluiden tuottamista Lohjan kaupungissa tulevien vuosien aikana. Suunnitelman tarkoituksena on ohjata tulevien vuosien suunnittelua ja päätösten valmistelua.

Palveluverkkosuunnitelman valmistelua varten kaupungin organisaatioon on vuonna 2023 perustettu palveluverkkotyöryhmä. Työryhmässä ovat olleet mukana kaikkien sivistyspalveluiden edustajat, tilakeskuksen edustus, kaavoitus, toimialan hallinto sekä konsernihallinto.

Palveluverkkosuunnitelma on analyysi ja suunnitelma palveluiden sijoittumisesta, määrästä ja toimivuudesta. Siinä tarkastellaan esimerkiksi:

- missä palvelut sijaitsevat (koulut, päiväkodit, kirjastot ja nuorisopalvelut),
- kuinka hyvin ne vastaavat väestön määrää, ikärakennetta ja tarpeita,
- millaisia kustannuksia ja vaikutuksia eri vaihtoehtoilla on sekä
- miten saavutettavuus, laatu ja yhdenvertaisuus toteutuvat nyt ja tulevaisuudessa.

Suunnitelman tavoitteena on tuottaa valmistelua ohjaava suunnitelma palvelujen ja tilojen kehittämisestä, kuten säilyttämisestä, yhdistämisestä, lakkauttamisesta tai uusien palvelujen perustamisesta.

Sivistystoimiala on tuottanut Lohjan kaupungin sivistyspalveluiden nykytilaa koskevan palveluselvityksen, joka on julkaistu elokuussa 2025. Selvityksessä on kuvattu toimialan järjestämät palvelut, palveluiden järjestämistä koskevat lakisääteiset vastuut ja velvollisuudet sekä palveluiden tuottamat kustannukset. Kaupungin järjestämät sivistyspalvelut on esitelty selvityksessä asukasalueittain.

Nyt valmisteltu palveluverkkosuunnitelma on jatkoa syksyllä 2025 julkaistulle palveluselvitykselle. Palveluverkkoja koskevan suunnitelman tavoitteena on linjata sivistyspalveluiden järjestämiseen liittyvät asiat tulevien vuosien valmistelua varten. Myös palveluverkkosuunnitelmassa palvelut ja niitä koskevat muutokset on valmisteltu ja esitelty asukasalueittain. Valmistelun lähtökohtana on ollut tarkastella asukasalueiden palvelutarvetta, alueen väestön kehitystä sekä tilatarpeita yhtenä kokonaisuutena ja vahvasti asukasalueen lähtökodista.

Suunnitelmaan on kirjattu useita muutosesityksiä, joiden toteuttamisen on suunniteltu tapahtuvan pääosin vuosien 2027, 2028 ja 2029 aikana. Kaikkien suunnitelmassa esitettävien muutosten osalta tulee kunta- ja hallintolain perusteella toteuttaa aikanaan vielä erillinen päätöksentekoprosessi, jossa arvioidaan suunnitelmaan kirjatun muutoksen toteuttamista, aikataulua sekä vaikutuksia.

Asukasalueet

Lohjan kaupunki on maankäytön mallin mukaisesti jaettu yhdeksään asukasalueeseen. Näiden alueiden lisäksi sivistyspalveluiden järjestämisessä sekä valmistelussa huomioidaan kaupungin ruotsinkieliset palvelut, jotka muodostavat oman palvelualueen.

Sivistyspalvelut järjestetään asukasalueilla Lohjan kaupungin virallisen organisaation ja hallintosäännön mukaisesti. Asukasalueilla ei ole omaa organisaatiota ja alueella toimivat palveluista vastaavat esihenkilöt sekä muut palvelukohtaisiin organisaatioihin kuuluvat työntekijät ovat osallistuneet suunnitelman valmisteluun oman toimensa ohella.

Asukasalueet ovat organisoituneet vuoden 2025 aikana ja alueiden palveluiden järjestäjiä on osallistettu palveluverkkosuunnitelman toteuttamiseen. Alueiden toimijoilla on ollut mahdollista kommentoida esitettäviä muutoksia ja tulevien mahdollisten muutosten toteuttaminen valmistellaan myös yhdessä alueiden toimijoiden kanssa.

Suunnitelmaan kirjattujen muutosesitysten valmistelu on toteutettu toimialan johtoryhmän toimesta ja tulevien muutosten valmistelusta vastaavat toimialan johtavat viranhaltijat. Muutosesitysten tavoitteena on sopeuttaa alueilla järjestettävät palvelut alueen asukasmäärään ja tulevien vuosien palvelutarpeeseen. Toimiala esittää myös alueiden käytössä olevien tilojen sopeuttamista tulevaa tarvetta vastaavaksi. Asukasalueille halutaan esitettävien muutosten avulla turvata kattavat ja monipuoliset palvelut, jotka mahdollistavat tasapuolisen ja laadukkaan sivistyspalveluiden tarjonnan kaikilla Lohjan asukasalueilla.

Lohjan kaupungin asukasalueet

2. SIVISTYSPALVELUIDEN PALVELUVERKKO

2.1. Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen

Varhaiskasvatust lain (540/2018) mukaan kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lohjalla varhaiskasvatusta tarjotaan jokaisella asukasalueella arkisin klo 6.00–18.00 välisenä aikana. Vuorohoito on keskitetty keskustan alueelle.

Lohjalla varhaiskasvatusta järjestetään sekä kunnallisena että yksityisenä palvelutuotantona päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

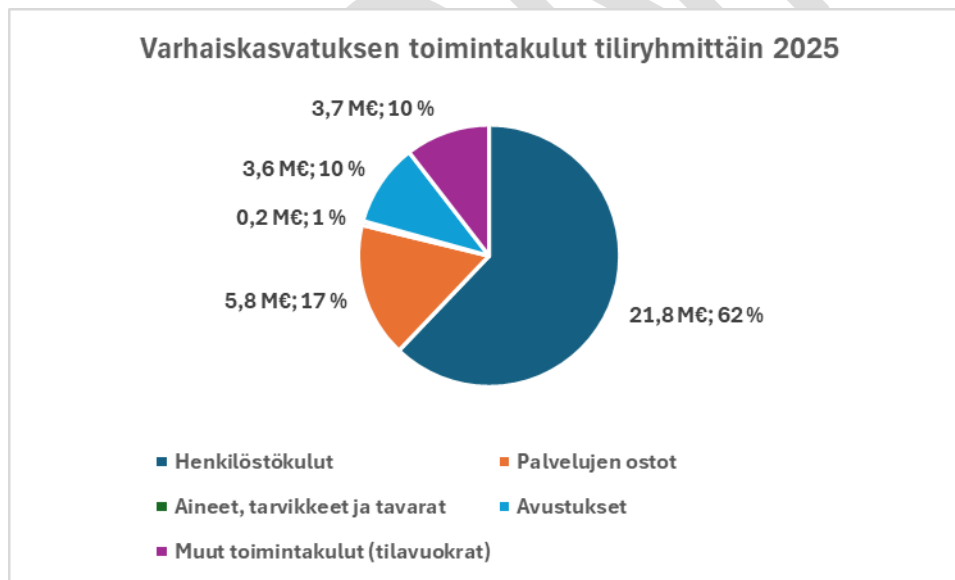
Esiopetus järjestetään kunnan päätöksen mukaisesti koulussa, päiväkodissa tai muussa soveltuvassa paikassa. Lohjan kaupungin esiopetusta järjestetään sekä koulujen että varhaiskasvatuksen yksiköiden yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen järjestämisen kustannukset

Varhaiskasvatuksen (sis. esiopetus) järjestämisen kustannukset ovat vuodessa noin 35 milj. euroa.

Henkilöstökulujen osuus kustannuksista on 62 % (21,8 milj. €). Varhaiskasvatuksessa työskenteli vuonna 2025 yhteensä 470 henkilöä (472,1 htv).

Tilakulujen (tilavuokrat ja siivous) osuus kustannuksista on 12 % (4,1 milj. €).

Palveluverkon kehitys 2000-luvulla

Palveluverkosta poistuneet kohteet / hallinnolliset lakkauttamiset	Vuosi
Mäntynummen päiväkot	2019
Niksulan päiväkot	2021
Daghemmet Laban	2021
Lintulan päiväkot	2021

Nummenkylän päiväkoti	2021
Maksjoentien päiväkoti	2015
Rauhalan esiopetus	2022
Voudinpuiston päiväkoti	2023

Uudet päiväkodit	Vuosi
Gunnarlan päiväkoti	2000
Sammatin päiväkoti	2008
Pusulan päiväkoti	2010
Moisio vuoropäiväkoti	2013
Ojaniitun päiväkoti	2016
Havumetsän päiväkoti	2017
Postikadun leikkipuistorakennus	2017
Avoim päiväkoti Hippula	2020
Laurentius-päiväkoti	2021
Solbrinkens daghem	2021
Linnaisten päiväkoti	2023
Saukkolan (väistö)päiväkoti	2026

Nykyinen palveluverkko

Tilataulukon tietojen laskentaperusteet

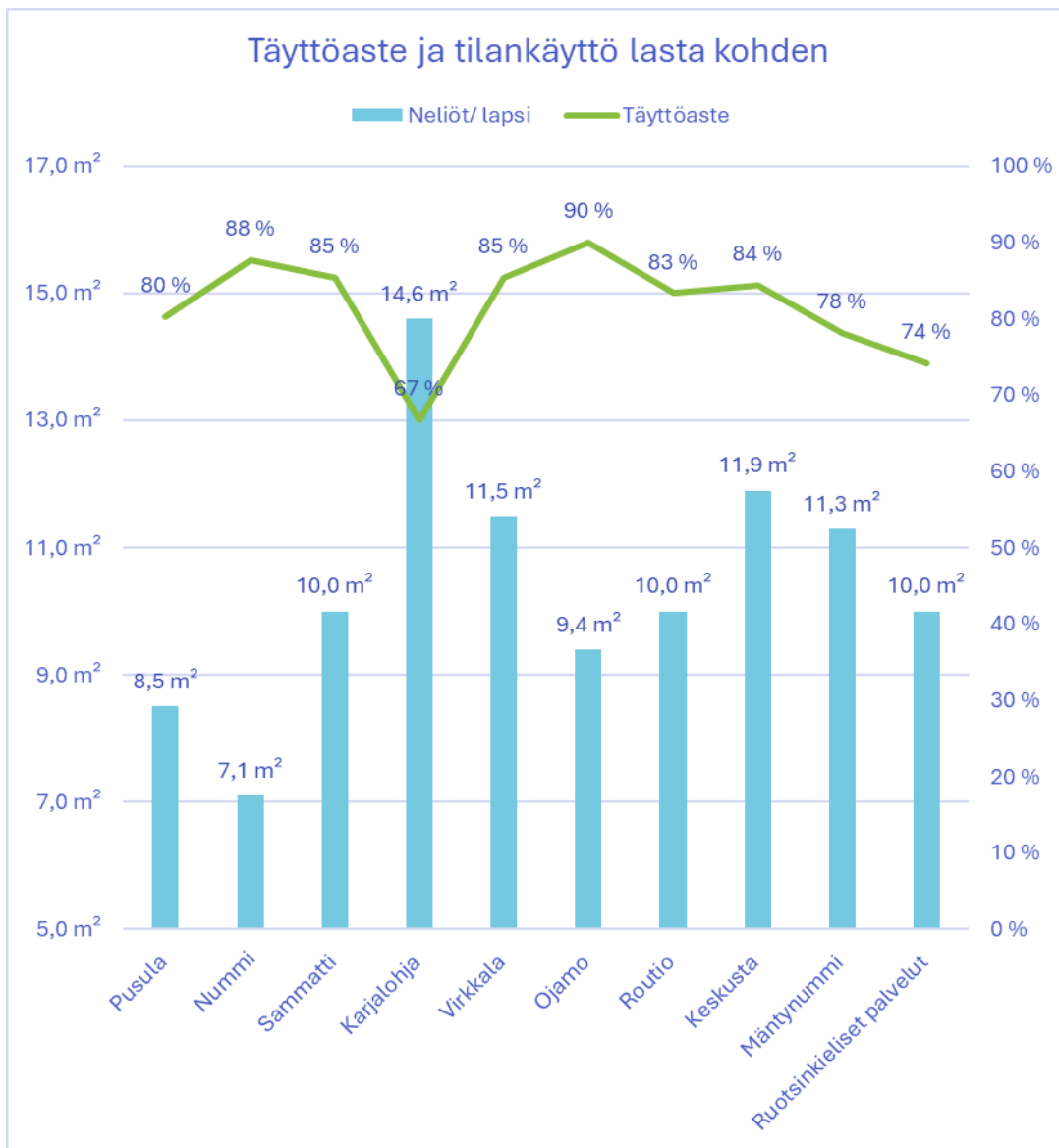
Päiväkotien kapasiteettien laskentaan vaikuttaa ryhmässä olevien lapsien ikä ja hoitoaika. Päiväkodissa tulee kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi kasvatusvastuullinen enintään seitsemää enemmän kuin viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttäneestä lasta kohden. Enintään neljää alle kolmivuotiaista lasta kohden tulee päiväkodissa kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi kasvatusvastuullinen. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea varhaiskasvatuksen kasvatusvastuullisen tehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Käytännössä tämä tarkoittaa, että alle 3-vuotiaista lapsista täysi ryhmä tulee 12 lapsella ja yli 3-vuotiaiden sekä esiopetusikäisten kohdalla 21 lasta muodostaa täyden ryhmän. Samassa ryhmässä voi kuitenkin olla sekä alle 3-vuotiaita että yli 3-vuotiaita, jolloin maksimimäärä vaihtelee 12 ja 21 välillä. Taulukkoon **Lapsipaikkojen alaraja** on laskettu siten, että esiopetusryhmiä lukuun ottamatta kaikki lapset olisivat alle 3-vuotiaita ja **yläraja** vastaavasti, että kaikki lapset olisivat yli 3-vuotiaita. **Lapsipaikat 2026** -sarakeessa on paikkojen lukumäärä 01/2026 mukaisella ryhmäjaolla. **Lapsimäärä 2026** sarakeessa on 01/2026 tilanteen mukainen lasten lukumäärä. **Neliöt** kertovat kyseisen päiväkodin käytössä olevat tilat. Erilliset päiväkotirakennukset on huomioitu kokonaan, koulujen yhteydessä olevista tiloista on huomioitu ainoastaan esiopetuksen/päiväkodin käytössä olevat huoneet, ei aputiloja, kuten käytävät, eteiset, ruokatilat. **Neliöt/paikka** on 01/2026 mukaisen lapsipaikan käyttämä neliö ja **Neliöt/lapsi** on 01/2026 mukaisen todellisen lasten määrän mukainen tila.

Lohjan päiväkodeissa oli tammikuussa 2026 1 785 lapsipaikkaa ja 1 471 lasta. Päiväkotien täyttöasteeksi (lapsipaikat/lapsimäärä) saadaan keskimäärin 82,4 %. Täyttöaste vaihtelee Daghemmet Peterin ja päiväkoti Eulaalian 66,7 %:sta Vieremän päiväkodin 92,6 %:iin.

Päiväkoti	Lapsipaikat	Lapsipaikat 2026	Lapsimäärä 2026	Ryhmät	Neliöt	Neliöt/paikka	Neliöt/lapsi	Täyttöaste
Gunnarlan päiväkoti + Metsolan koulun esiopetus	78–105	96	79	5	764	8,0	9,7	82,3 %

Päiväkoti Eulaalia + Karjalohjan koulun esiopetus	45–63	54	36	3	524	9,7	14,6	66,7 %
Järnefeltin koulun esiopetus (Vieremä + Risti)	42	42	33	2	120	2,9	3,6	78,6 %
Kartanonpuiston päiväkotia + Ojamon yhtenäiskoulun esiopetus	111–147	129	116	7	1096	8,5	9,4	89,9 %
Solbrinkens daghem	45–63	54	44	3	448	8,3	10,2	81,5 %
Laurentius-päiväkoti	78–105	96	85	5	645	6,7	7,6	88,5 %
Linnaisten päiväkotia	48–84	66	51	4	834	12,6	16,4	77,3 %
Moision päiväkotia	36–63	54	48	3	709	13,1	14,8	88,9 %
Moision vuoropäiväkoti	45–84	54	44	3	950	17,6	21,6	81,5 %
Muijalan päiväkotia	66–84	75	60	4	719	9,6	12,0	80,0 %
Oinolan päiväkotia	90–126	108	94	6	668	6,2	7,1	87,0 %
Ojaniitun päiväkotia	114–168	150	128	8	1290	8,6	10,1	85,3 %
Päiväkoti Omppu	36–63	54	46	3	693	12,8	15,1	85,2 %
Päiväkoti Onnen Omena	48–84	66	51	4	636	9,6	12,5	77,3 %
Päiväkoti Oravainen + Mäntynummen koulun esiopetus	90–126	108	90	6	883	8,2	9,8	83,3 %
Perttilän päiväkotia + Perttilän koulun esiopetus + Perttilän luontoesiopetus	90–126	117	85	6	981	8,4	11,5	72,6 %
Daghemmet Peter	45–63	54	36	3	352	6,5	9,8	66,7 %
Pusulan päiväkotia	69–105	96	77	5	653	6,8	8,5	80,2 %
Havumetsän päiväkotia	90–126	108	90	6	900	8,3	10,0	83,3 %
Sammatin päiväkotia + Sammatin koulun esiopetus	57–84	75	64	4	641	8,5	10,0	85,3 %
Vieremän päiväkotia	36–63	54	50	3	806	14,9	16,1	92,6 %
Virkkalan päiväkotia (väistö)	63	54	45	3	390	7,2	8,7	83,3 %
Koijärven päiväkotia	12–21	21	19	1	131	6,2	6,9	90,5 %
	Lapsipaikat	Lapsipaikat 2026	Lapsimäärä 2026	Ryhmät	Neliöt	Neliöt/paikka	Neliöt/lapsi	Täyttöaste
Päiväkodit yhteensä	1 434–2 058	1 785	1 471	97	15 833	8,9	10,8	82,4 %

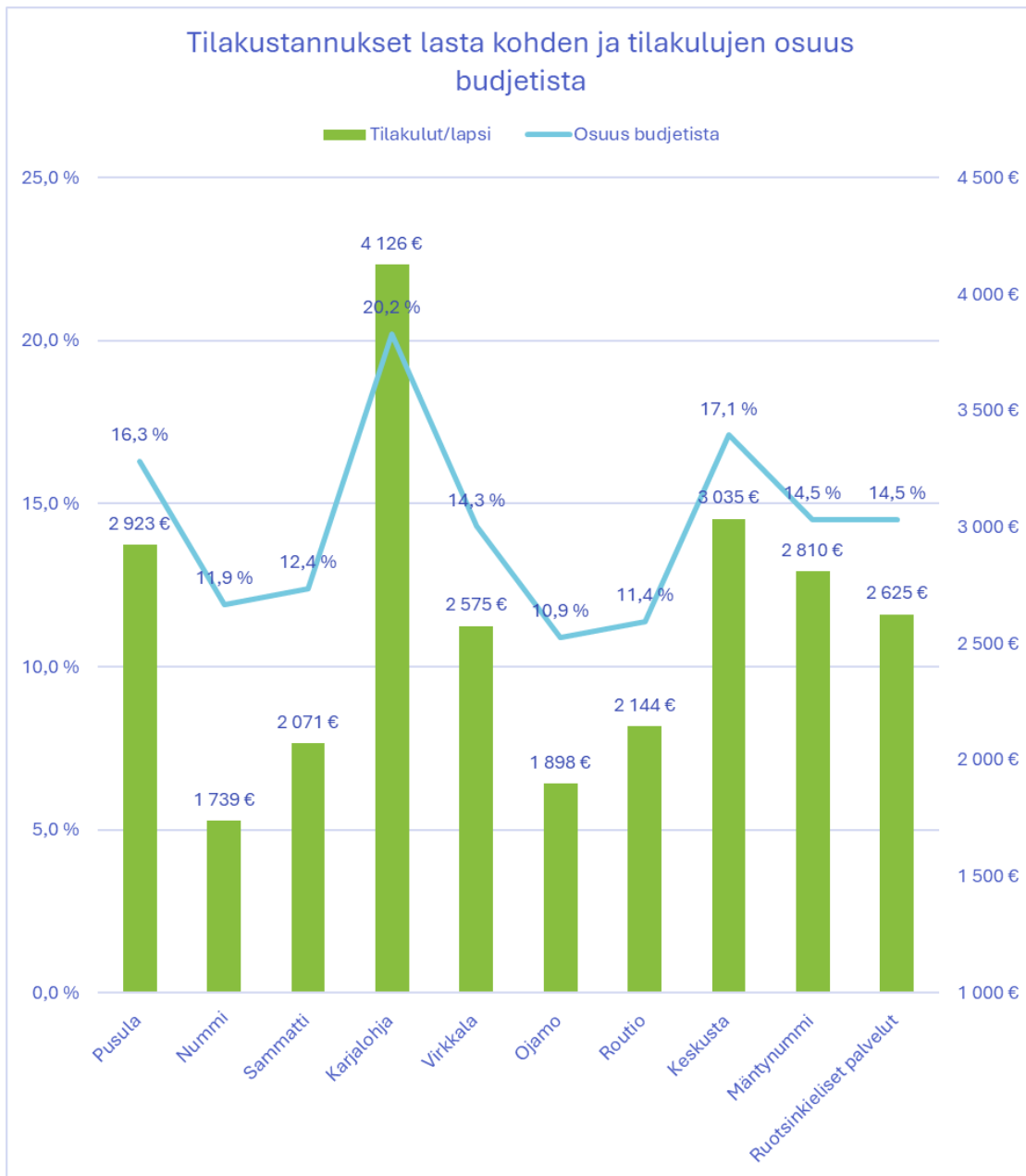
Avointa päiväkotitoimintaa tarjotaan tällä hetkellä Routiolla ja keskustassa Ojaniittutalossa. Leikki-
puistotoiminta Postikadulla painottuu kesäaikaan.

Päiväkotien tilakulut (tilavuokrat + siivous) olivat vuonna 2025 noin 3,9 milj. euroa ja niiden osuus päiväkotien budjetista keskimäärin 14,2 %. Tilakulut olivat keskimäärin 2 650 euroa lasta kohden.

Päiväkoti	Lapsimäärä 2026	Tilakulut €	Osuus budjetista %	Tilakulut €/lapsi
Gunnarlan päiväkoti	53	128 407	11,2	2 423
Päiväkoti Eulaalia	19	116 616	15,9	6 138
Kartanonpuiston päiväkoti	63	201 060	10,0	3 191
Solbrinkens daghem	44	144 804	17,4	3 291
Laurentius-päiväkoti	85	143 783	8,9	1 692
Linnaisten päiväkoti	51	252 168	19,6	4 944
Moision päiväkoti	48	148 548	17,8	3 095
Moision vuoropäiväkoti	44	236 928	13,9	5 385
Muijalan päiväkoti	60	273 432	22,7	4 557
Oinolan päiväkoti	94	170 697	10,4	1 816
Ojaniitun päiväkoti	128	388 464	17,2	3 035
Päiväkoti Omppu	46	123 108	15,9	2 676
Päiväkoti Onnen Omena	51	147 264	14,8	2 888
Päiväkoti Oravainen	76	172 512	10,0	2 270
Perttilän päiväkoti	64	196 644	12,1	3 073
Daghemmet Petter	36	65 196	10,5	1 811

Pusulan päiväkoti	77	225 036	16,3	2 923
Havumetsän päiväkoti	90	192 984	11,4	2 144
Sammatin päiväkoti	45	115 044	10,7	2 557
Vieremän päiväkoti	50	95 832	8,8	1 917
Virkkalan päiväkoti (väistö)	45	157 079	12,4	3 491
Koisjärven päiväkoti	19	25 821	1,6	1 359
Erilliset Esiopetustilat	Lapsimäärä 2026	Tilakulut €	Osuus budjetista %	Tilakulut €/lapsi
Järnefeltin yhtenäiskoulun esiopetus	33	71 988	5,7	2 181
Karjalohjan koulun esiopetus	17	31 908	4,3	1 877
Metsolan koulun esiopetus	26	22 140	1,9	852
Mäntynummen yhtenäiskoulun esiopetus	14	2 916	0,2	208
Ojamonharjun yhtenäiskoulun esiopetus	53	19 128	1,0	361
Perttilän koulun esiopetus	13	11 028	0,7	848
Perttilän luontoesiopetus	8	-	-	-
Sammatin koulun esiopetus	19	17 472	1,6	920

Yksityiset päiväkodit

Yksityisiä päiväkoteja Lohjalla ovat tällä hetkellä Steinerpäiväkoti Pääskynpesä, Touhula Vappula, Norlandia Laakso, Pilke Ulappa ja Pilke Marakassi, joissa on yhteensä noin 250 lapsipaikkaa.

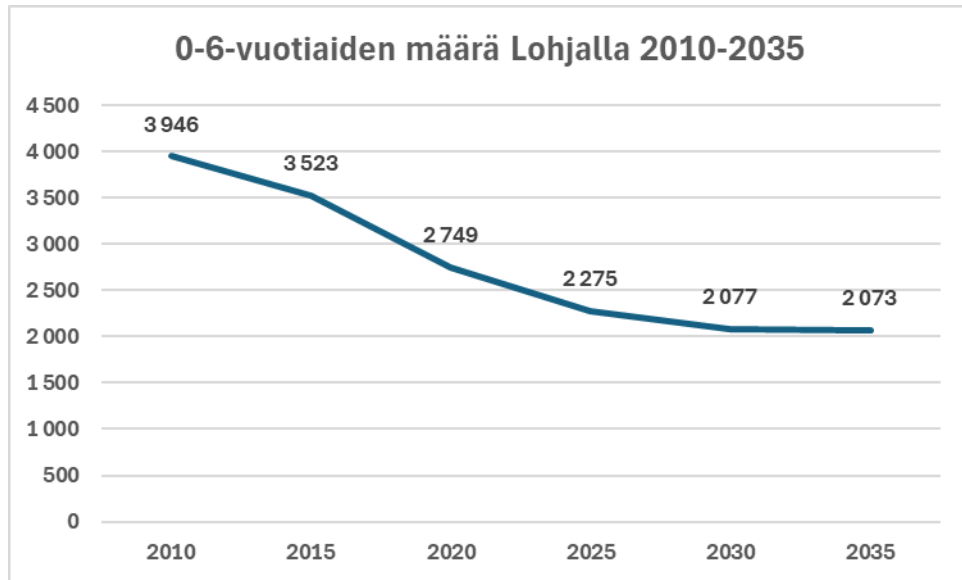
Lohjan kaupungin Virkkalan päiväkotitoiminta toimii väistötiloissa Touhula Vappulassa.

Perhepäivähoito

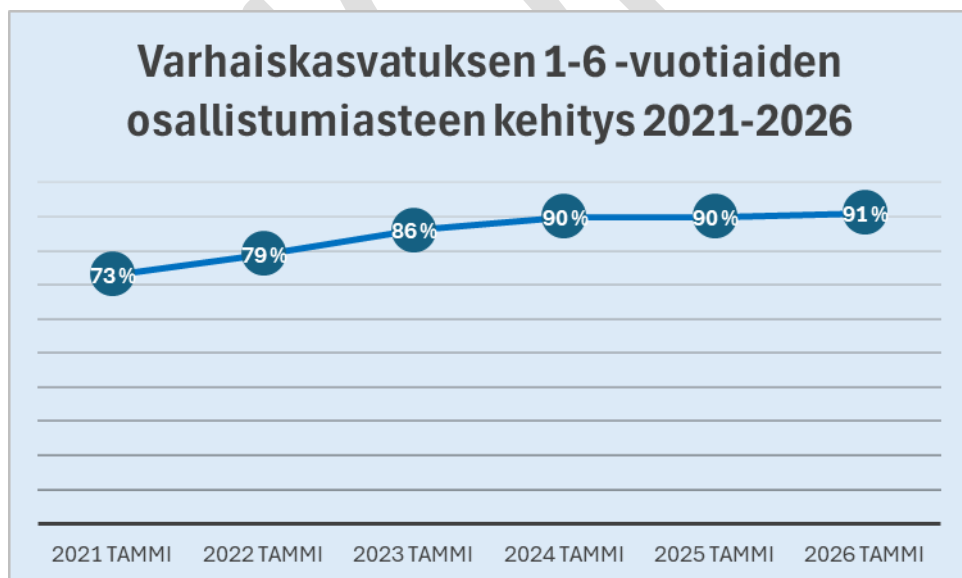
Lohjalla varhaiskasvatusta tarjotaan myös perhepäivähoidossa sekä kunnallisena että yksityisenä palveluna. Perhepäiväkodissa voidaan samanaikaisesti järjestää varhaiskasvatusta enintään neljälle lapselle mukaan luettuina perhepäivähoitajan omat lapset, jotka eivät vielä ole perusopetuksessa. Lisäksi voidaan järjestää varhaiskasvatusta yhdelle esiopetusta saavalle lapselle enintään viisi tuntia päivässä. Kunnallisia perhepäivähoitajia on 15 ja yksityisiä perhepäivähoitajia 15. Perhepäivähoito on jätetty tämän palveluverkkosuunnitelman ulkopuolelle, mutta se on tärkeä huomioida kapasiteettina.

Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys

Ennusteen mukaan vuoteen 2035 mennessä alle kouluikäisten (0–6-vuotiaat) lasten määrä laskee Lohjalla noin 280 lapsella vuoteen 2024 verrattuna. Vuonna 2024 Lohjalla oli 2 357 alle kouluikäistä lasta. Ennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä alle kouluikäisten lasten määrä laskee arviolta 2 080 lapseen, jonka jälkeen lapsimäärän kehitys oletetaan pysyvän stabiilina seuraavat 5 vuotta. Arvioiden mukaan vuonna 2035 Lohjalla olisi noin 2 070 lasta.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä ei ole viime vuosina samassa suhteessa laskenut, koska osallistumisaste on noussut. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen on ollut valtakunnallinen tavoite usean hallituksen ajan ja siihen on vaikutettu erityisesti asiakasmaksulain tulorajoja muuttamalla. Lohjalla 1–6-vuotiaiden osallistumisaste on noussut 91 prosenttiin, kun se koko maan tasolla on hieman yli 80 prosenttia. Varhaiskasvatuspalveluiden piirissä on noin 1 800 lasta.

2.2. Perusopetus

Perusopetuksen järjestäminen

Perusopetuksen järjestäminen perustuu perusopetuslain kunnalle antamaan velvoitteeseen järjestää kunnan alueella oleville perusopetusikäisille lapsille lain tarkoittamaa opetusta. Annettavan opetuksen määrä ja sisältö on kuvattu valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa, jonka valtioneuvosto on hyväksynyt.

Perusopetuslain 6 § mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaiikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Perusopetuslain 32 § mukaan, jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaiikkaa.

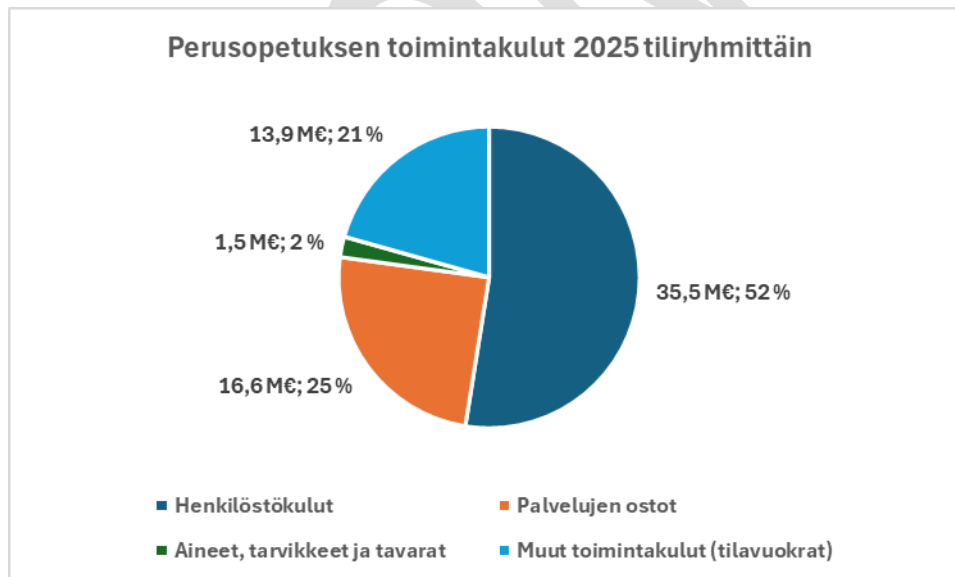
Perusopetusta järjestetään Lohjalla 19 yksikössä.

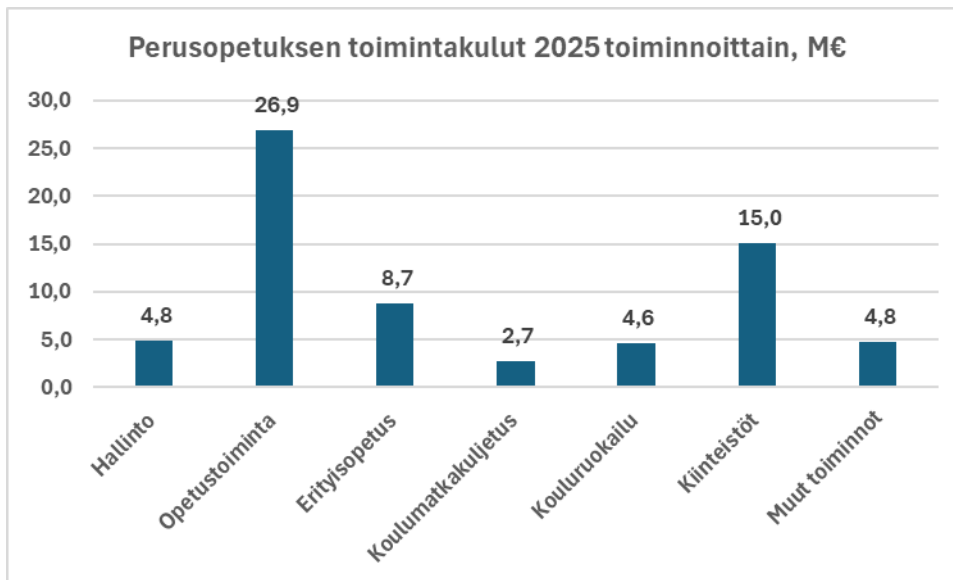
Perusopetuksen järjestämisen kustannukset

Perusopetuksen järjestämisen kustannukset ovat vuodessa noin 67,5 milj. euroa.

Henkilöstökulujen osuus kustannuksista on 52 % (35,5 milj. €). Perusopetuksessa työskenteli vuonna 2025 yhteensä 649 henkilöä (600,3 htv).

Tilakulujen (tilavuokrat ja siivous) osuus kustannuksista on 23 % (15,7 milj. €).

Palveluverkon kehitys 2000-luvulla

Palveluverkosta poistuneet kohteet / hallinnolliset lakkauttamiset	Vuosi
Linderin koulu (1–6 lk.)	2012
Mäntynummen koulu (7–9 lk.)	2012
Lohjansaaren koulu (1–6 lk.)	2014
Koisjärven koulu (1–6 lk.)	2014
Hiiden koulu (1–6 lk.)	2015
Nummentaustan koulu (1–6 lk.)	2015
Neitsytlinnan koulu (1–2 lk.)	2015
Hyrskylän koulu (1–6 lk.)	2016
Karstun koulu (1–6 lk.)	2018
Roution koulu (1–6 lk.)	2019
Jalavan erityiskoulu (1–9 lk.)	2019
Tytyrin koulu (1–6 lk.)	2021
Anttilan koulu (7–9 lk.)	2021
Harjun koulu (7–9 lk.)	2021
Ojamon koulu (1–6 lk.)	2021
Nummenkylän koulu (1–6 lk.)	2021
Pullin koulu (1–6 lk.)	2021
Järnefeltin koulu (7–9 lk.)	2022
Rauhalan koulu (1–6 lk.)	2022
Maksjoen koulu (1–3 lk.)	2022
Ikkalan koulu (1–6 lk.)	2023

Uudet koulut	Vuosi
Mäntynummen yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	2013
Ojaniitun koulu (1–6 lk.)	2016
Linnainen, väistökoulu	2016
Routionmäen yhtenäiskoulu (1–6 lk., Jalavan luokat 1–9 lk.)	2019
Laurentius-koulu (1–9 lk.)	2021
Ojamonharjun yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	2021
Järnefeltin yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	2022
Linnaisten opetusyksikkö (MYK 7–9 lk.)	2024
Mäntynummen väistökoulu (MYK 1–6 lk.)	2024
Rantapuisto, väistökoulu (MYK 7–9 lk.)	2024

Nykyinen palveluverkko

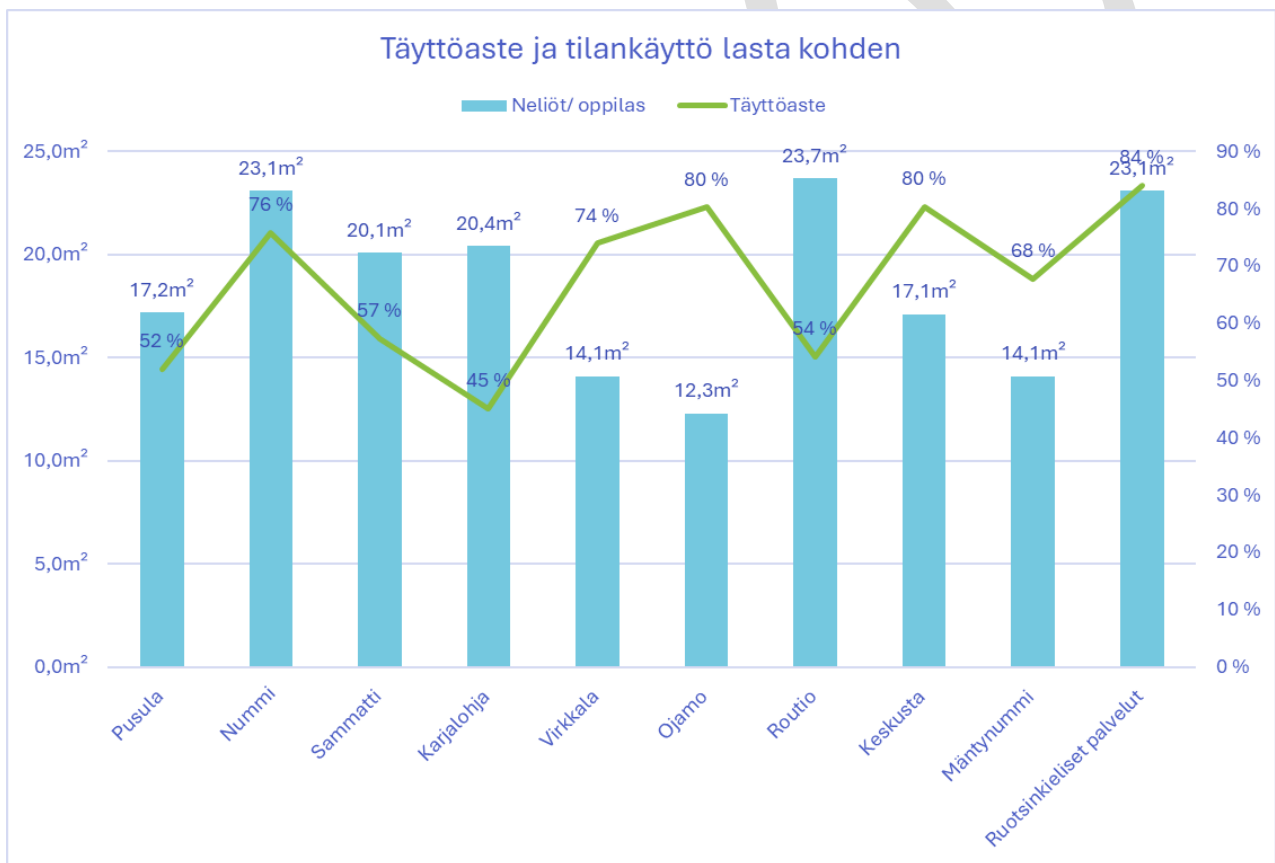
Tilataulukon tietojen laskentaperusteet

Oppilaspaikat on laskettu 24 oppilaan ryhmäkoolla hyödyntäen koulun kaikki OT3-opetustilat. **Oppilasmäärä** on koulussa 31.12.2025 opiskeleiden oppilaiden määrä. **Opetusryhmissä näkyy** koulussa olevien luokkien määrä + alueellisten pienryhmien määrä. **Opetustiloihin** on laskettu OT3-, OT2- ja erikoisluokkien yhteismäärä. OT3-tilalla tarkoitetaan n. 55 m2 tilaa, OT2-tilalla n. 25 m2 tilaa. Erikoisluokiksi on laskettu luokkatilat, joita käytetään vain aineopetukseen, esim. teknisen työn luokat. **Neliöiksi** on laskettu rakennuksen neliöt, joista on vähennetty mahdollisten liikuntasalien ja niiden aputilojen neliöt sekä muiden toimijoiden käytössä olevat neliöt.

Lohjan kouluissa oli vuoden 2025 lopulla yhteensä 4 668 oppilasta. Laskennallisia oppilaspaikkoja on 6 063, joten tilojen täyttöasteeksi saadaan 77,0 %. Alakouluissa täyttöaste on 57,5 %, Källhagenin yläkoulussa 89,9 % sekä yhtenäiskouluissa 81,8 %. Käytössä olevat tilaelementit huomioiden oppilaspaikkoja on 7 047, jolloin täyttöaste on 66,2 %.

Koulu	Oppilas- paikat	Oppilas- määrä	Opetus- ryhmät	Opetus- tilat	Neliöt	Neliöt/ paikka	Neliöt/ oppilas	Täyttö- aste
Alakoulut (1–6 lk.)	2 496	1 434	73+5	172	23 767	9,5	16,6	57,5
Asemanpellon koulu	144	80	4	9	1 043	7,2	13,0	55,6
Karjalohjan koulu	144	65	3	8	1 323	9,2	20,4	45,1
Lehmijärven koulu	72	52	3	7	933	13,0	17,9	72,2
Metsolan koulu	432	224	11+1	24	2 774	6,4	12,4	51,9
Muijalan koulu	264	132	6	18	2 649	10,0	20,1	50,0
Ojaniitun koulu	288	237	12	25	3 052	10,6	12,9	82,3
Perttilän koulu	264	152	8+1	18	2 407	9,1	15,8	57,6
Pusulan koulu	216	112	6+1	15	1 928	8,9	17,2	51,9
Ristin koulu	336	166	9+2	23	3 385	10,1	20,4	49,4
Sammatin koulu	192	110	6	14	2 215	11,5	20,1	57,3
Solbrinkens skola	72	64	3	4	845	11,7	13,2	88,9
Virkby skola	72	40	2	7	1 213	16,8	30,3	55,6
	Oppilas- paikat	Oppilas- määrä	Opetus- ryhmät	Opetus- tilat	Neliöt	Neliöt/ paikka	Neliöt/ oppilas	Täyttö- aste
Yläkoulut (7–9 lk.)	288	259	13+1	29	6 316	21,9	24,4	89,9
Källhagens skola	288	259	13+1	29	6 316	21,9	24,4	89,9
	Oppilas- paikat	Oppilas- määrä	Opetus- ryhmät	Opetus- tilat	Neliöt	Neliöt/ paikka	Neliöt/ oppilas	Täyttö- aste
Yhtenäiskoulut (1–9 lk.)	3 279	2 683	137+33	264	46 487	14,2	17,3	81,8
Järnefeltin yhtenäiskoulu	552	490	24+4	43	5 884	10,7	12,0	88,8
Laurentius-koulu	624	604	36+6	60	14 764	23,7	24,4	96,8
Mäntynummen yhtenäiskoulu (suunniteltu)	600	494	24+3	37	5 369	8,9	10,9	82,3

Nummen yhtenäiskoulu	456	345	18	33	7 975	17,5	23,1	75,7
Ojamonharjun yhtenäiskoulu	600	508	28+7	52	6 765	11,3	13,3	84,7
Routionmäen yhtenäiskoulu (1–6 lk.)	360	155	7+2	27	4 510	12,5	29,1	43,1
Routionmäen yhtenäiskoulu, Jälä-lava-luokat	87 (72–120)	87	0+11	12	1 220	14,2 (16,9–10,2)	14,2	100,0
	Oppilas-paikat	Oppilas-määrä	Opetus-ryhmät	Opetus-tilat	Neliöt	Neliöt/ paikka	Neliöt/ oppilas	Täyttö-aste
Koulut yhteensä	6 063	4 668	223+39	465	76 570	12,6	16,4	77,0
Tilaelementit huomioiden	7 047	4 668	224+39	526	83 998	11,9	18,0	66,2

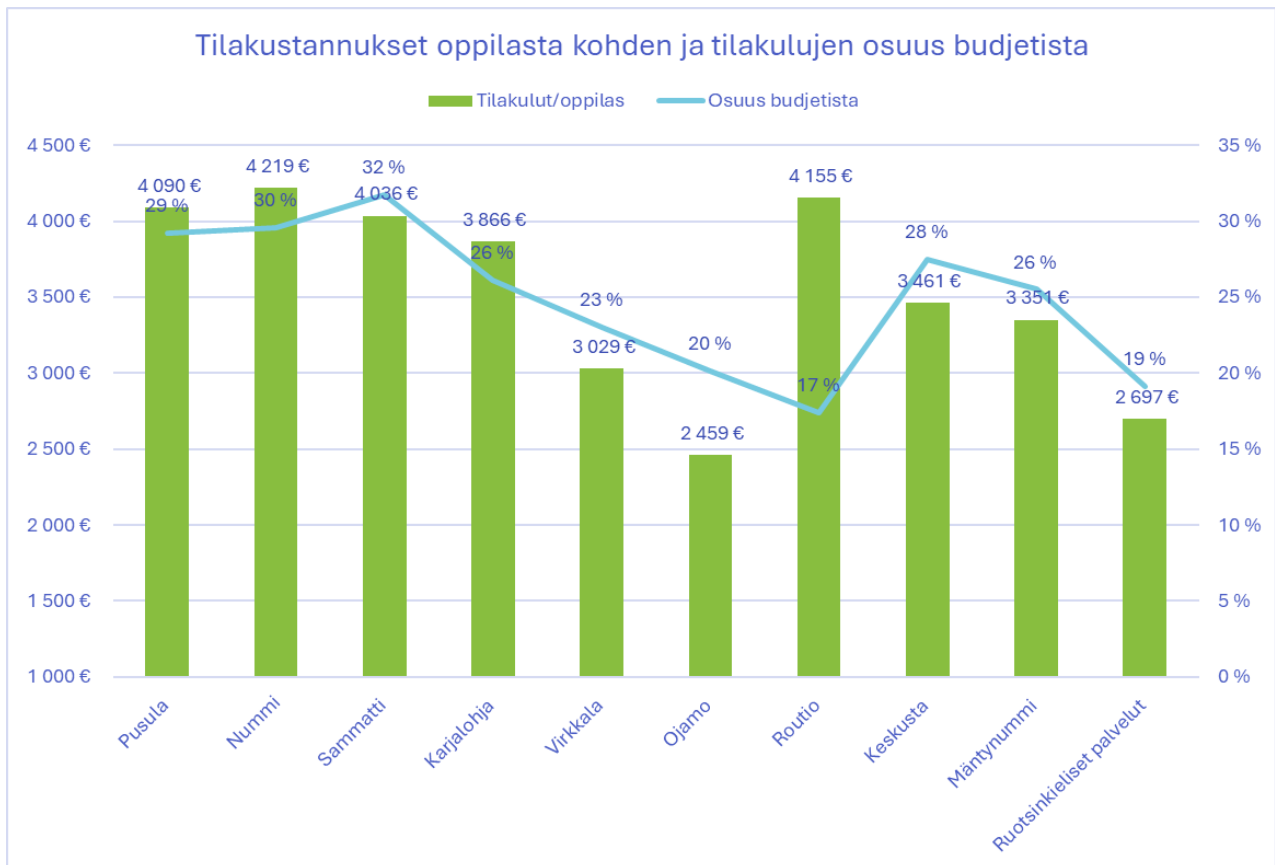

Tilaelementti	Oppilas-paikat	Oppilasmäärä 2026	Opetustilat	Neliöt	Neliöt/ paikka
Ojamonharju, parakki A	72	26	4	369	5,1
Ojamonharju, parakki B	72	63	3	222	3,1
Laurentius-koulu, Äikäntalo	120	104	7	349	2,9
Laurentius-koulu, Rantapuisto	96	83	4	461	4,8
Mäntynummen yhtenäiskoulu, Rantapuisto	408	363	28	4 610	11,3
Mäntynummen yhtenäiskoulu, tilaelementit	168 (+ Pulli)	109 (+16 Pulli)	9	1 277	7,6

Linnainen	48	20	3	140	2,9
Yhteensä	984	784	58	7 428	7,5

Koulujen tilakulut (tilavuokrat + siivous) olivat vuonna 2025 noin 15,5 milj. euroa ja niiden osuus koulujen budjeteista keskimäärin 24,3 %. Tilakulut olivat oppilasta kohden keskimäärin 3 317 euroa.

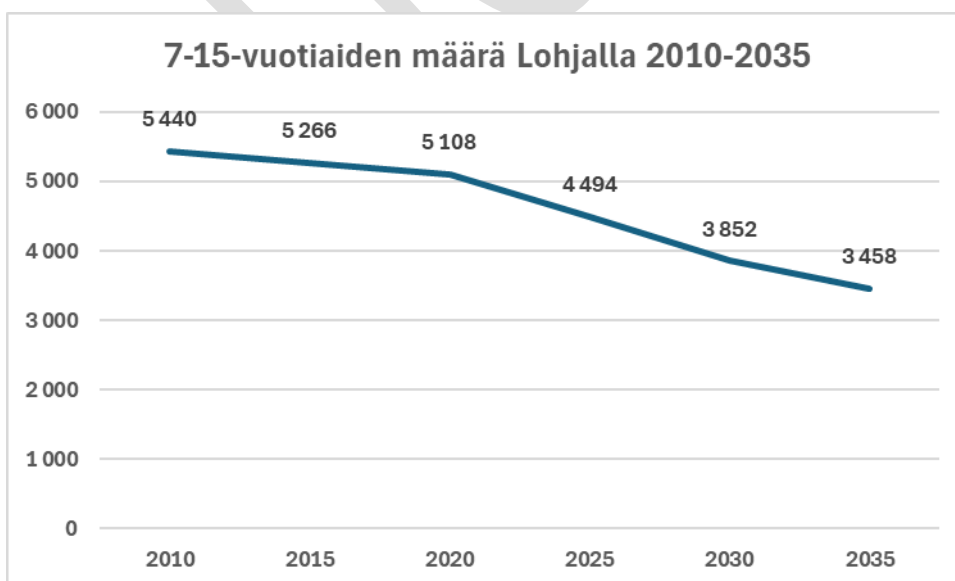
Koulu	Oppilasmäärä	Tilakulut €	Osuus budjetista %	Tilakulut/oppilas
Alakoulut (1–6 lk.)	1 434	4 739 772	27,6	3 305
Asemanpellon koulu	80	194 712	23,0	2 434
Karjalohjan koulu	65	251 268	26,1	3 866
Lehmijärven koulu	52	192 480	29,6	3 702
Metsolan koulu	224	574 032	24,9	2 563
Muijalan koulu	132	583 440	34,5	4 420
Ojaniitun koulu	237	688 584	29,7	2 905
Perttilän koulu	152	550 044	29,2	3 619
Pusulan koulu	112	458 088	29,2	4 090
Ristin koulu	166	528 768	24,8	3 185
Sammatin koulu	110	443 964	31,7	4 036
Solbrinkens skola	64	82 452	12,0	1 288
Virkby skola	40	191 940	27,8	4 799
	Oppilasmäärä	Tilakulut €	Osuus budjetista	Tilakulut/oppilas
Yläkoulut (7–9 lk.)	259	704 460	18,8	2 720
Källhagens skola	259	704 460	18,8	2 720
	Oppilasmäärä	Tilakulut €	Osuus budjetista	Tilakulut/oppilas
Yhtenäiskoulut (1–9 lk.)	2 959	10 040 460	23,5	3 393
Järnefeltin yhtenäiskoulu	490	1 458 156	22,5	2 976
Laurentius-koulu	791	3 071 109	27,6	3 883
Mäntynummen yhtenäiskoulu	494	1 582 347	22,3	3 203
Nummen yhtenäiskoulu	345	1 455 504	29,6	4 219
Ojamonharjun yhtenäiskoulu	597	1 467 864	20,1	2 459
Routionmäen yhtenäiskoulu	155	767 940	29,5	4 954
Routionmäen yhtenäiskoulu, Jalavan luokat	87	237 540	7,5	2 730

Lohjalla toimii myös yksityinen steinerkoulu Sammatin Vapaa Kyläkoulu, jossa opiskelee reilu 100 oppilasta (1–9 lk.). Sammatin Vapaa Kyläkoulu on huomioitu Sammatin ja Karjalohjan asukasalueilla.

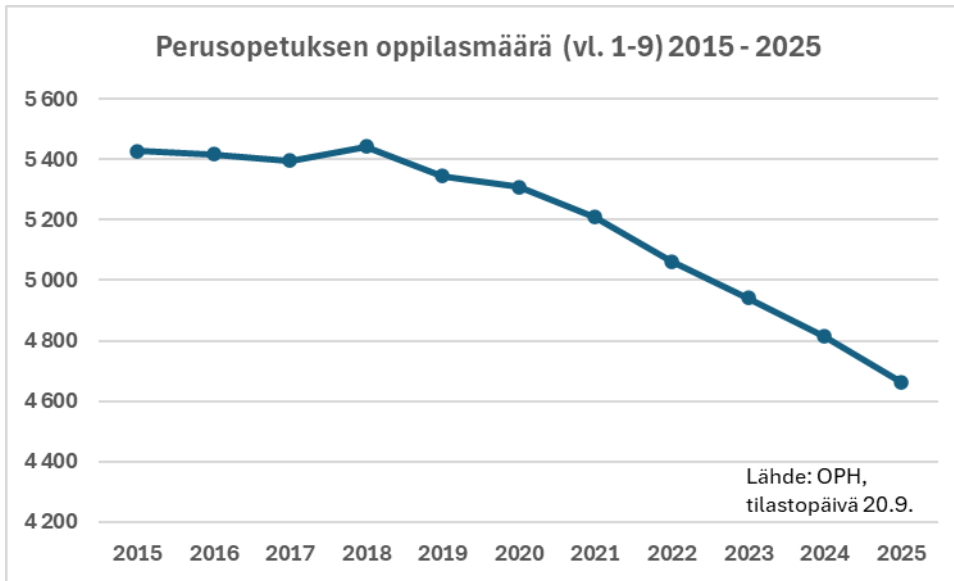
Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys

Ennusteen mukaan kouluikäisten (7–15-vuotiaat) lasten määrä Lohjalla tulee seuraavan kymmenen vuoden aikana laskemaan noin 1 210 lapsella vuoteen 2024 verrattuna. Vuonna 2024 Lohjalla oli 4 674 kouluikäistä lasta. Ennusteen mukaan vuonna 2030 lapsia olisi 3 850 ja vuonna 2035 lapsia olisi 3 460. Lasten määrän lasku kiihtyy ikäluokassa merkittävästi tulevina vuosina.

Lohjalla oli vuoden 2025 lopulla vuosiluokilla 1–9 yhteensä 4 668 oppilasta, joista lohjalaisia oppilaita oli 4 340. Ulkopaikkakuntalaisia oppilaita oli 328, joista suurin osa Inkoosta (174) ja Siuntiosta

(63). Oppilasmäärä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2019 lähtien, keskimäärin 111 oppilaalla vuodessa. Lasku on kiihtynyt viimeisten vuosien aikana. Tarkastelujakson huippu oli vuonna 2018, jolloin oppilaita oli 5 443.

2.3. Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen järjestäminen

Lukiokoulutusta ohjaa lukiolaki (714/2018). Lukiokoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. Lisäksi tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

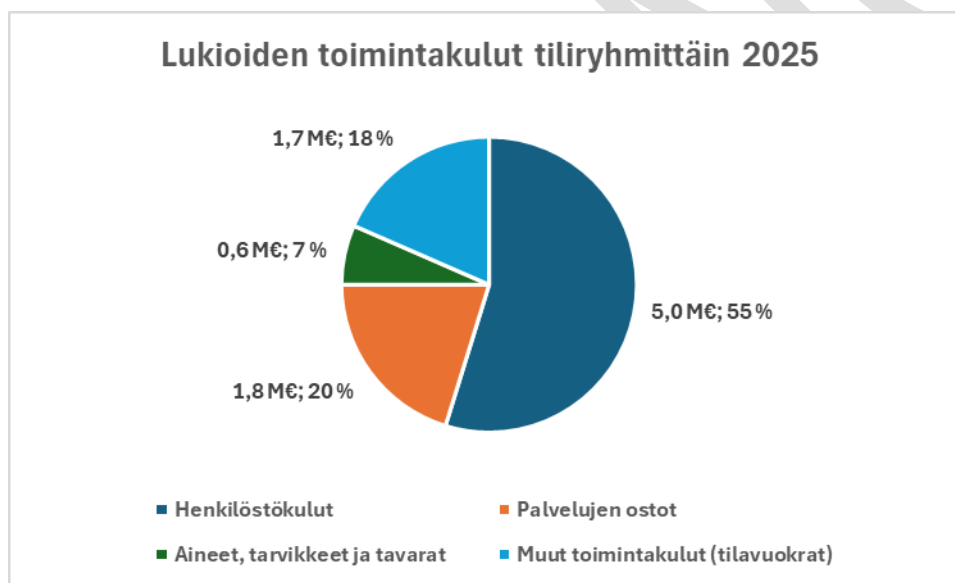
Lukiokoulutusta järjestetään Lohjalla kolmessa eri yksikössä. Lohjan yhteislyseon lukio vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä, Virkby gymnasium ruotsinkielisestä lukiokoulutuksesta ja Lohjan aikuislukion tehtävänä on järjestää iltalukion toimintaa Lohjalla. Lukiokoulutuksen piirissä on noin 900 opiskelijaa.

Lukiokoulutuksen järjestämisen kustannukset

Lukiokoulutuksen järjestämisen kustannukset ovat vuodessa noin 9,0 milj. euroa.

Henkilöstökulujen osuus kustannuksista on 55 % (5,0 milj. €). Lukiokoulutuksessa työskenteli vuonna 2025 yhteensä 64 henkilöä (59,9 htv).

Tilakulujen (tilavuokrat ja siivous) osuus kustannuksista on 21 % (1,9 milj. €).

Palveluverkon kehitys 2000-luvulla

Palveluverkosta poistuneet kohteet/ hallinnolliset lakkauttamiset	Vuosi
Nummi-Pusulan lukio	2018

Uudet koulut	Vuosi
Rantapuisto, väistökoulu, Pohjolanmäen remontin ajan	2018–2024

Nykyinen palveluverkko

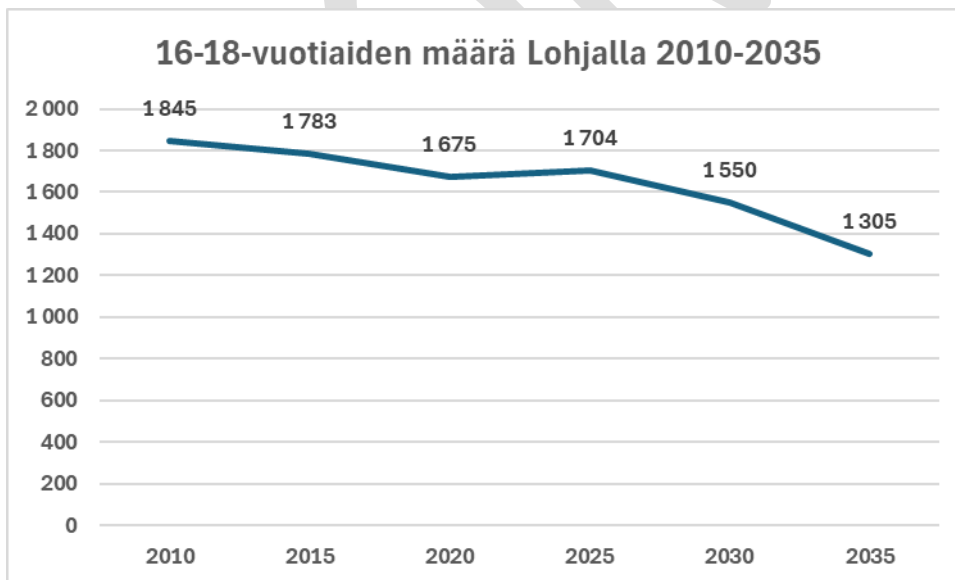
Lukio	Opiskelija- paikat	Opiskelija- määrä	Opetus- ryhmät	Opetus- tilat	Neliöt	Neliöt/ paikka	Täyttö- aste
Lohjan Yhteis- lyseon lukio	800	671	26	31	9 027	11,3	83,9
Virkby gymnasium	150	105	5	6+3	385+ 180	3,6	70,0
Lukiot yhteensä	950	776	31	37+3	9 430	7,4	76,9 %

Lohjan lukion aikuislinjalla on lisäksi noin 45 tutkintotavoitteista opiskelijaa sekä noin 100 aineopiskelijaa.

Lukio	Tilakulut €	Osuus budjetista	Tilakulut/ opiskelija
Lohjan Yhteislyseon lukio	1 275 528	18,4 %	1 901
Lohjan lukion aikuislinja	314 496	37,3 %	2 169
Virkby gymnasium	311 292	24,5 %	2 965
Lukiot yhteensä	1 901 316	26,7 %	2 064

Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys

Ennusteen mukaan nuorten (16–18-vuotiaat) määrä laskee seuraavan kymmenen vuoden aikana noin 470 nuorella verrattuna vuoteen 2024. Vuonna 2024 Lohjalla oli 1 775 nuorta. Ennusteen mukaan nuorten määrä tulee laskemaan merkittävästi vuoteen 2035 mennessä. Arvioiden mukaan vuonna 2030 nuoria tulee olemaan 1 550 ja vuonna 2035 heitä olisi 1 310. Vuonna 2014 nuoria Lohjalla oli 1 802, joten nuorten määrä ei ole merkittävästi laskenut viimeisten kymmenen vuoden aikana.

2.4. Nuorisotyö

Nuorisotyön järjestäminen

Nuorisolaki ohjaa nuorisotyötä.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Kunnan tulee 1 momentissa tarkoitettua tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisien sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisolan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Nuorisolain tavoitteena on:

1. edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa,
2. tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista,
3. tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa,
4. edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista sekä
5. parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Lakia noudattaakseen toimintaa tulee tarjota asukasalueilla, jotta nuorten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtelu mahdollistuu. Alueellisten palveluiden lisäksi nuorisotyöllä on paljon keskitettyjä toimintoja sekä palveluita, jotka tarvittaessa jalkautuvat asukasalueille.

Etsivän nuorisotyön järjestäminen on erikseen määritelty lakisääteiseksi.

Myös laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä ohjaa nuorisotyötä. Tarjoamme päihdeettömiä, turvallisia tiloja ja järjestämme nuorille mahdollisuuksia keskusteluihin, tiedon hankintaan ja vaihtoehtoiseen toimintaan.

Alueellinen nuorisotyö

Alueellinen nuorisotyö tarjoaa virikkeellistä ja kasvatuksellista vapaa-ajan toimintaa turallisessa ympäristössä nuorten ehdoilla 9 nuorisotilalla eri puolilla Lohjaa. Lisäksi järjestetään toimintaa kouluilla, leireillä, tapahtumissa ja kerhoissa.

Toiminnassa turvalliset aikuiset tukevat ja ohjaavat, sekä tarjoavat apua, toimintamalleja ja erilaisia näkökulmia lasten ja nuorten terveen kasvun tukemiseksi. Toimintaan osallistuvilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa ja ottaa vastuuta yhteisöllisessä ympäristössä.

Koulunuorisotyö

Nuorisotyö järjestää avointa ja kohdennettua toimintaa Lohjan alueen peruskouluissa.

Koulussa tehtävä nuorisotyö on ennaltaehkäisevää, nuorten tarpeista lähtevää työtä. Työtä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä koulun kanssa.

Koululla toimiva nuorisotyöntekijä on kiireetön aikuinen, joka kohtaa nuoria välituntisin, luokkatilanteissa, pienryhmissä yms. edistäen nuorten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Koulussa tehtävää nuorisotyötä ovat toteuttamassa erityisesti kolme koulunuorisotyöntekijää mutta myös nuoriso-ohjaajat, erityisnuorisotyöntekijät tai ehkäisevä päihdetyöntekijä. Toisen asteen oppilaitosten kanssa työskentelevät etsivät nuorisotyöntekijät.

Kohdennettu nuorisotyö

Erityisnuorisotyö tarjoaa kohdennettua keskustelutukea Lohjalla asuville ja opiskeleville 13–17-vuotiaille nuorille esimerkiksi silloin, kun ihmissuhteet, kotiolot tai päihdeasiat mietityttävät, nuorella on huoli itsestään tai läheisestään tai kun hän kaipaa tukea neuroerityisyyden ymmärtämisessä tai mielialaoireiden tutkimisessa.

Työmuotoina on yksilötyö, pienryhmät, jalkautuminen, koulutyöskentely, tapahtumat ja leirit. Nuorten ehkäisevästä päihdetyöstä Lohjalla asuvat ja opiskelevat lapset ja alle 29-vuotiaat nuoret sekä heidän läheisensä saavat apua ja neuvontaa päihdeasioihin liittyvissä kysymyksissä. Toiminta on maksutonta yksilö- ja pienryhmätyötä jalkautuen eri alueille ja toimintaympäristöihin.

Nuorisokeskus ja Ohjaamo

Lohjan Ohjaamon palvelut on tarkoitettu alle 30-vuotiaille lohjalaisille tai Lohjalla opiskeleville nuorille. Palvelu on vapaaehtoinen ja maksuton. Ohjaamossa voit asioida, kun tarvitset tukea esimerkiksi työhön, opiskeluun, terveyteen, vapaa-aikaan, itsenäistymiseen tai talouteen liittyvissä asioissa. Ohjaamossa työskentelee nuorisotyön ammattilaisten lisäksi työllisyysalueen nuorten työllisyyspalvelut, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sairaanhoitajat sekä muita jalkautuvia palveluita.

Etsivä nuorisotyö (Ohjaamo)

Nuorisolaki 1285/2016 10 § etsivä nuorisotyö: ”Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.”

Lohjalla työtä tekee kaksi vakituista ja kaksi osittain hankerahalla palkattua työntekijää. Yksilötyön lisäksi tehdään pienryhmiä, työskennellään toisen asteen oppilaitosten kanssa sekä tehdään monilaisissa verkostoissa työtä nuorten hyväksi.

Uraohjaaja (Ohjaamo)

Lohjan Ohjaamon uraohjausta toteutetaan nuorten työllistymisen, osaamisen tunnistamisen, koulutukseen hakeutumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Uraohjausta toteutetaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti nuorten elämäntilanne huomioiden. Työ toteutetaan yksilö- ja ryhmätyömenetelmiä käyttäen. Työn toteuttamisen edellytyksenä on tiivis verkostoyhteistyö.

Nuorisotyöpaja Tuuma

Lohjan kaupungin Nuorisotyöpaja Tuuman Luovan toiminnan pajan ja Kestävän kehityksen pajan (Kierrätyskeskuksen) toiminta tukee ja valmentaa alle 29-vuotiaita nuoria koulutukseen, työelämään ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Nuorisotyöpaja Tuuman toiminta kokonaisuutena perustuu nuorisotyölliseen ja valmennukselliseen työotteeseen sekä työn kautta tapahtuvaan tekemällä oppimiseen. Nuorisotyöpajat ovat työvaltaisia, valmennuksellisia ja yhteisöllisiä oppimisympäristöjä.

Nuorisotyöpajojen toiminnan tarkoituksena on vähentää koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrää Lohjalla, edistää nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä kasvattaa nuorten sosiaalisia ja yhteiskunnallisia taitoja.

Kierrätyskeskuksen kautta kierrätettiin vuonna 2024 yli 200 000 tavaraa ja asiakkaiden maksutapahutumia oli noin 24 000 kpl.

Tapahtumat, leirit, kerhot ja muut keskistetyt nuorisopalvelut

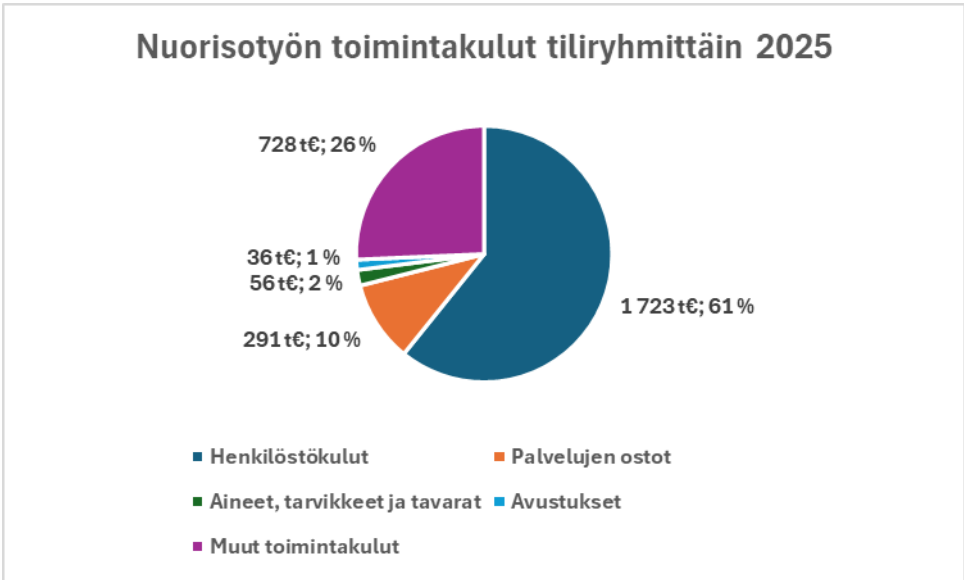
Kaikki alueellisen nuorisotyön nuoriso-ohjaajat, erityisnuorisotyöntekijät ja päihdetyöntekijä järjestävät omien alueidensa lisäksi keskistettyjä palveluita kuten osallisuustoimintaa (Vartivaltuusto, Nuorisovaltuusto), leiritointia (päivä- ja yöleirit), pienryhmiä, sateenkaarinuokkareita sekä keskistettyjä tapahtumia ja toimintoja.

Nuorisotyön järjestämisen kustannukset

Nuorisotyön järjestämisen kustannukset ovat vuodessa noin 2,8 milj. euroa.

Henkilöstökulujen osuus kustannuksista on 61 % (1,7 milj. €). Nuorisotyössä työskenteli vuonna 2025 yhteensä 49 henkilöä (49,7 htv).

Tilakulujen (tilavuokrat ja siivous) osuus kustannuksista on 27 % (0,78 milj. €).

Palveluverkon kehitys 2000-luvulla

Nuorisotyö tuottaa palveluita alle 30-vuotiaille lojhalaisille hyvinvoinnin turvaamiseksi ja osallisuuden lisäämiseksi. Ilmiöpohjainen työ vaatii nopeaa reagointia nuoruuden haasteisiin ja tarpeisiin. Palveluita on kehitetty systemaattisesti, jotta pystytään mahdollisimman tehokkaasti ja oikea-aikaisesti kohtaamaan ja reagoimaan asiakastarpeisiin. Nuorisotyön asiakkaita ovat lasten ja nuorten lisäksi huoltajat, muut kaupungin toimijat, kolmas sektori sekä kaupunkilaiset.

Pääosin hankerahalla on toimintoja pystytty kehittämään vastaamaan aikaa, eli on kehitetty verkko-nuorisotyötä, ryhmätoimintoja, saatu lisäresurssia lakisääteisiin etsivään nuorisotyöhön ja työpaja-toimintaan. Lisäksi työnkuvia on muokattu niin, että jalkautuvalle nuorisotyölle ja muille tärkeille työmuodoille on löydetty aikaa.

Koulunuorisotyön vakinaistaminen on hyvä alku sille, että panostus varhaisessa vaiheessa varmistaa riittävästi sen, että nuorista voisi kasvaa tuottavia veronmaksajia sen sijaan, että he syrjäytyvät.

Palveluverkosta poistuneet kohteet / hallinnolliset lakkauttamiset	Vuosi
Saukkolan vanha nuorisotila (varikko)	2023
Perttilän väliaikainen nuorisotila (vuokrattu)	2026 (kun Mäntynummen tila saadaan käyttöön)

Uudet toimipisteet	Vuosi
Saukkolan tilapäinen nuorisotila (Saukkolan päiväkotikuntosalin nuorisotila valmistumiseen asti)	2026
Mäntynummen tilapäinen nuorisotila	2026

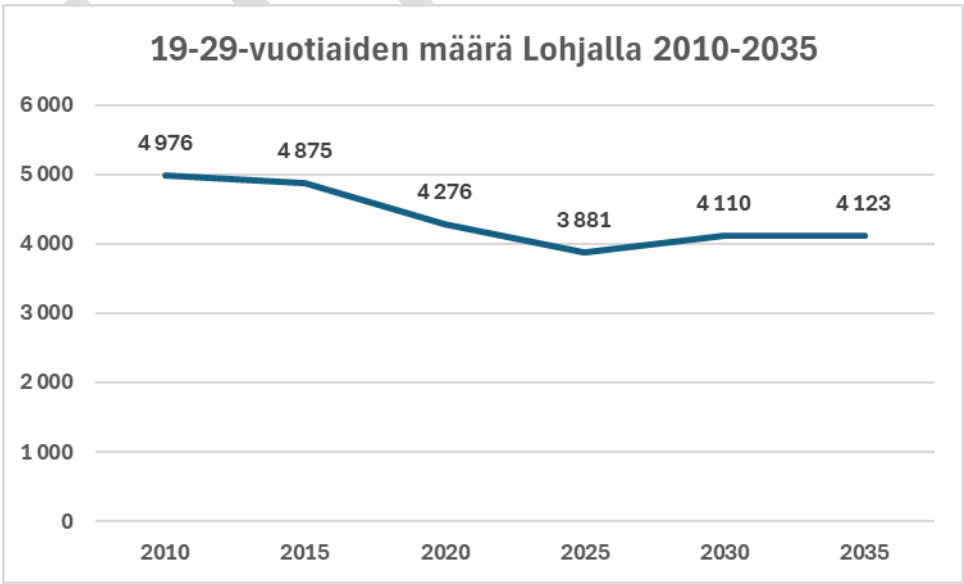
(MYK valmistumiseen asti)	
---------------------------	--

Nykyinen palveluverkko (nuorisotyön omat tilat)

Toimipiste	Kävijät 2025 Nuoret/ muut käyttäjät	Neliöt	Tilakulut € 2026	Tilakulut €/nuori
Pusulan nuorisotila	856/67	273	77 815	90,9
Nuorisotila Bunkkeri, Nummi (Koulun käytössä 1.6.2025 al- kaen)	185/127	42	14 401	77,8
Nuorisotila Kellari, Sammatti	2046/432	204	50 316	24,6
Nuorisotila Katulamppu, Karjalohja	1542/3133	122	21 433	13,9
Nuorisotila Kake, Virkkala	1246/4065	105	24 964	20,0
Nuorisotila Klubi, Ojamo	1386/0	85	23 839	17,2
Nuorisotyöpaja Tuuma, Ojamo	24333	1 062	68 582	
Nuorisotila Mesta, Routio	913/8000	64	27 155	29,7
Nuorisokahvila Dixi, Keskusta (Harjula)	4377/0	146	42 381	9,7
Nuorisokeskus Harjula, Keskusta	44182	643	186 650	4,2
Harjula, muut toiminnot (vuokraus tunnit)	8096	430	124 820	15,4
Nuorisotalo Kolo, Mäntynummi *	*650/70	150	*29 160	44,9

* Mäntynummen Kolon 2025 kävijät koostuvat vain yhdestä aukiolo päivästä, kun taas arvioitu sisäinen vuokratuotto uudelle tilalle tulee sisältämään useamman aukiolon ja sitä myöten kävijöitä.

Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys asukasalueilla

UONMOS

3. KIRJASTOPALVELUIDEN PALVELUVERKKO

Kirjastopalveluiden järjestäminen

Kirjastolain (1492/2016) mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kunta voi järjestää yleisen kirjaston toiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Tehtävän hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa.

Kaksikielisessä kunnassa kirjaston toiminnan järjestämisessä on huolehdittava, että molempien kieliryhmien tarpeen otetaan huomioon samanlaisten perusteiden mukaan ja että toiminnan järjestämisessä on lisäksi otettava huomioon paikallisten kieliryhmien tarpeet.

Lohjan kaupunginkirjasto toteuttaa kirjastolaissa (1492/2016) yleisille kirjastoille määritellyjä tehtäviä. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin sekä ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Lisäksi yleisen kirjaston tehtävä on edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä tarjota tietopalvelua ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Kirjasto tarjoaa myös tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistointintaan. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastolaki pitää sisällään myös alueellisen kehittämistehtävän, jota Uudellamaalla hoitaa Porvoon kaupunginkirjasto. Alueellisella kehittämistehtävällä (AKE) tuetaan toimialueen yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista sekä edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. AKE Porvoolla on useita työryhmiä, joissa on edustajia Lukki-kirjastoista.

Lohjan kaupunginkirjasto muodostaa Vihdin kunnankirjaston ja Karkkilan kaupunginkirjaston kanssa Lukki-kirjastot. Yhteistyön tavoitteena on tuottaa kustannustehokkaasti asiakaslähtöisiä ja laadukkaita kirjastopalveluja. Lukki-kirjastojen yhteistyön perustana ovat kuntarajat ylittävä asiakkuus, yhteiset käytösaännöt sekä kirjastokortti. Jokaisella kunnalla on oma aineistokokoelma. Kokoelmat ovat yhteiskäytössä, mutta eivät yhteisomistuksessa. Lukki-kirjastot vastaavat yhteisesti kirjastojärjestelmän ja verkkokirjaston ylläpidosta sekä tarjoavat muun muassa e-aineistot yhteistyössä. Lukki-kirjastojen yhteistoimintaa koskevat päätökset tekee Lukki-kirjastojen johtoryhmä. Lisäksi Lukki-kirjastoilla on yhteisiä työryhmiä muun muassa lasten ja nuorten kirjastotyön osalta.

Lohjalla kirjastopalveluita tarjoaa pääkirjaston lisäksi seitsemän lähikirjastoa (Virkkala, Mäntynummi, Ojamo, Sammatti, Karjalohja, Saukkola ja Pusula), Ojaniittutalon ja Routionmäen kirjastopisteet sekä kirjastoauto Saima.

Routionmäen ja Ojaniittutalon kirjastopisteitä lukuun ottamatta kirjastoissa on kaupungin asiakaspalvelupistetoimintaa kuten ruokalippujen myyntiä. Osa kirjastoista hoitaa myös Lohjan Liikuntakeskus Oy:n asiakaspalvelupistetoimintaa. Kirjastot hoitavat alueensa sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä vuokrattavien tilojen, kuten Karjalohjan monitoimihallin, avainten luovutuksen ja palautuksen vastaanoton sekä vastaavat kuntosalikorttien ja More Move -korttien myynnistä. Lisäksi kirjastot vastaavat alueellaan olevien kulttuuripalveluiden kohteiden, kuten Kässän talon ja Paikkarin torpan, avainten luovuttamista ja palautusten vastaanottamisesta. Saukkolan, Sammatin ja Karjalohjan kirjastoissa on välitysmyyntitoimintana paikallisten yhdistysten julkaisuja.

Omatoimikirjastot

Omatoimikirjasto laajentaa kirjaston aukioloaikaa tarjoamalla kirjaston tilat ja kokoelmat asiakkaiden käyttöön myös silloin, kun henkilökunta ei ole kirjastossa paikalla. Omatoimikirjastot toimivat Karjalohjan, Ojamon ja Pusulan kirjastoissa sekä Routionmäen monitoimijatalossa. Mäntynummen

omatoimikirjasto on väliaikaisesti poissa käytöstä, koska kirjasto toimii väistötiloissa. Mäntynummen omatoimikirjasto palaa toimintaan, kun kirjasto pääsee muuttamaan uuteen monitoimijataloon.

Kokoelmat ja tietopalvelu

Lohjan kaupunginkirjasto tarjoaa asiakkailleen yli 200 000 teoksen monipuoliset ja ajantasaiset kokoelmat. Kirjastoihin hankitaan aineistoa vuosittaisen aineistomäärärahan puitteissa. Aineistohankinta pohjautuu kaupunginkirjaston kokoelmapolitiikkaan. Lohjan kaupunginkirjaston kokoelmapolitiikan avulla huolehditaan sekä kirjastolain velvoitteiden (1492/2016) että opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksen (2010) toteutumisesta. Kokoelmapolitiikan tarkoituksena on kokoelmien kehittäminen suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Hankinnoissa otetaan huomioon muun muassa alueen koulut ja päiväkodit.

Kirjojen lisäksi vuosittain hankitaan kokoelmiin muun muassa musiikkia, nuotteja, elokuvia sekä lauta- ja konsolipelejä. AV-aineiston (musiikki-CD:t, äänikirjat, DVD- ja Blu-ray-levyt) kellutus muodostaa toimipisteiden musiikki-, äänikirja- ja elokuvakokoelmat asiakkaiden palautuskäytäntöjen myötä.

Kirjastoista on lainattavissa myös erilaisia esineitä kuten iltasatulaukkuja, muistelulaukkuja, infrapunalämpömittareita, lepakkotutkia, frisbeegolf-settejä, Lohjan Liikuntakeskuksen Kunnan kortteja ja Lohjan kaupunginorkesterin kausikortteja. Lainattavien esineiden kokoelma vaihtelee kirjastoittain.

Tietopalvelu on olennainen osa päivittäin tehtävää työtä kirjastoissa. Kirjastojen henkilökunta auttaa asiakkaita löytämään tietoa asiakkaan omasta kirjastosta kansallisia ja ulkomaalaisia tietokantoja myöten.

Kotiseutukokoelma

Kotiseutukokoelma sijaitsee pääkirjastossa, mutta myös lähikirjastot kartuttavat harkinnan mukaan oman alueensa kotiseutukokoelmaa. Lohjan kotiseutukokoelmaan hankitaan Lohjaa kuvaavaa aineistoa ja lohjalaisten kirjoittamaa kaunokirjallisuutta, nykyistä ja historiallista Lohjan aluetta koskevaa tietokirjallisuutta, kotiseutukirjailijoiden kirjoittamaa kaunokirjallisuutta ja siihen rinnastettavaa kirjallisuutta sekä Lohjaa käsittelevää kaunokirjallisuutta. Kotiseutukokoelmaan pyritään hankimaan alueen kartoja ja Lohjaa koskevia pienpainatteita. Lisäksi hankitaan muita Lohjaan liittyviä kuva-, nuotti- ja äänitallenteita. Kotiseutukirjailijaksi luokitellaan henkilö, joka on syntynyt Lohjalla, käynyt koulua tai asunut Lohjalla huomattavan osan elämästään. Kesäasukaskirjailijan luokittelu kotiseutukirjailijaksi tehdään harkinnanvaraisesti.

Vuokrattavat tilat

Kirjastoissa voi järjestää monenlaisia tapahtumia ja näyttelyitä. Osa kirjastoista tarjoaa tiloja myös kokous- ja opiskelukäyttöön. Kirjastoissa on myös maksullisia vuokrattavia tiloja. Pääkirjaston vuokrattavat tilat ovat Järnefeltinsali, ryhmätyötila, tutkijanhuone ja Lohja-kokoelman tila. Lähikirjastojen vuokrattavia tiloja ovat Sammatin kirjaston Lönnrot-sali ja Karjalohjan kirjaston Kulttuurivintti. Vuokrattavia näyttelytiloja löytyy pääkirjastosta ja Karjalohjan kirjastosta.

Palvelut päiväkodeille, kouluille ja perheille

Kirjastot toteuttavat Lohjan kaupungin lukutaitostrategiaa sekä kulttuurikasvatussuunnitelmaa eli Lohjan kulttuuripolkua. Lohjan kaikki kirjastot tarjoavat päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille asiantuntija-apua kirjaston käyttöön liittyvissä asioissa. Ensisijaisesti opastusta tarjotaan niille vuosiluokille, jotka ovat mainittuina Lohjan kulttuuripolussa.

Lohjan kulttuuripolku on toimintamalli koko kaupungin kulttuuripalveluiden tasapuoliseen ja suunnitelmalliseen tarjontaan. Kulttuuripolun vuosiluokkakohtaiset sisällöt kuvataan tarkemmin yleisen kulttuuritoimen kohdalla.

Lohjan kaupunginkirjastolla on kokoelmissa koulusarjoja. Lisäksi kirjastot keräävät päiväkodeille ja kouluille kirjapaketteja. Lukki-kirjastojen yhteistyönä on toteutettu satupolku, joka innostaa aikuisia ja lapsia lukemaan yhdessä monipuolisesti erilaisia kirjoja. Hyvän lastenkirjan lukeminen yhdessä on ilo, joka yhdistää lapsia ja aikuisia. Lisäksi yhteistyönä on toteutettu lukudiplomi, jonka tavoitteena on vahvistaa lasten lukuharrastusta sekä lisätä kirjallisuuden tuntemusta. Lukudiplomeja on tarjolla suomeksi (vuosiluokat 1–9), ruotsiksi (vuosiluokat 1–6) ja oppilaille, jotka opiskelevat suomea toisena kielenä (S2, vuosiluokat 1–9).

Kirjaston tapahtumatoiminta

Kaupunginkirjaston säännöllisen tapahtumatoiminnan (mm. satutunnit, kirjastokinot, kirjailijavierailut, Neule ja novelli sekä luontolukupiiri pääkirjastolla, Virkkalan lukupiiri, kirjastokoiratoiminta) lisäksi kirjastoissa järjestetään paljon muita tapahtumia ja näyttelyjä. Kirjastojen henkilökunta osallistuu myös kaupungin muiden toimijoiden järjestämiin tapahtumiin kuten Lukutaitomessuille ja Lasten oikeuksien viikkoon. Kaupunginkirjasto osallistuu vuosittain Lohjan kirjallisuusseminaarin järjestämiseen. Kirjastolla on merkittävä rooli joka toinen vuosi kirjallisuusseminaarin yhteydessä jaettavan Eeva Joenpelto -palkinnon toteuttamisessa.

Kirjaston muut palvelut

Lukki-kirjastot liittyivät vuonna 2024 kuntien yhteiseen e-kirjastoon, joka tarjoaa e-kirjoja, e-äänikirjoja ja digilehtiä. Sanomalehtipalvelu ePress sisältää laajan valikoiman kotimaisia sanomalehtiä. Naxos Music Library sisältää valtavan määrän pääosin klassista musiikkia verkossa kuunneltavaksi. Palvelu on englanninkielinen (kielivaihtoehtoina mm. saksa, ranska, espanja, kiina).

Kirjat kotiin -palvelu auttaa, kun asioiminen kirjastossa on iän, sairauden, liikuntaesteiden tai vamman vuoksi mahdotonta.

Celia-kirjaston palvelut on tarkoitettu kaikille, joille painetun tekstin lukeminen on vamman, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi hankalaa.

Lohjan kaupunginkirjasto voi pyytää Helmet-kirjastojen Monikielisestä kirjastosta aineistoa kaukolainaksi. Helmet-kirjastojen Monikielinen kirjasto tarjoaa maahanmuuttajille mahdollisuuden lukea kirjallisuutta omalla äidinkielellä. Monikielisen kirjaston valikoimiin kuuluu aineistoa niin aikuisille, nuorille kuin lapsillekin noin 80 kielellä.

Kirjastot tarjoavat tietokoneita asiakkaiden käyttöön. Lisäksi kirjastoissa on mahdollisuus tulostaa ja ottaa kopioita maksua vastaan sekä skannata dokumentteja. Pääkirjastolla voi myös maksutta varata käyttöönsä mikrofilmin lukulaitteen ja digitointilaitteen.

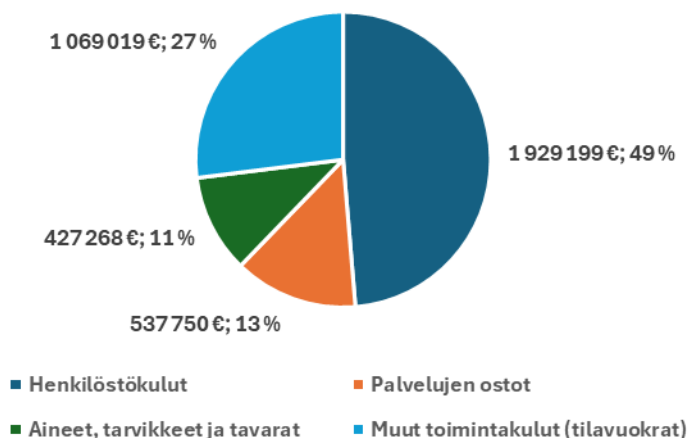
Kirjastopalveluiden järjestämisen kustannukset

Kirjastopalveluiden järjestämisen kustannukset ovat vuodessa noin 4,0 milj. euroa.

Henkilöstökulujen osuus kustannuksista on 49 % (1,9 milj. €). Kirjastopalveluissa työskenteli vuonna 2025 yhteensä 41 henkilöä (39,6 htv).

Tilakulujen (tilavuokrat ja siivous) osuus kustannuksista on 30 % (1,18 milj. €).

Kirjaston toimintakulut 2025

Palveluverkon kehitys 2000-luvulla

Lohjalla ei ole lakkautettu yhtään kirjastoa 2000-luvulla. Sammatin, Karjalohjan ja Pusulan kuntaliitosten yhteydessä kuntien kirjastot säilyivät toiminnassa ja liitettiin osaksi Lohjan kaupunginkirjastoa.

Lohja kuuluu varhaisimpien kirjastoautokuntien joukkoon. Uusin kirjastoauto Saima on palvellut vuodesta 2014 alkaen.

Uudet toimipisteet	Vuosi
Lohjan pääkirjasto	2005
Ojaniittutalon kirjasto	2016
Routionmäen omatoimikirjasto	2017
Ojamon kirjasto	2020

Nykyinen palveluverkko (kirjastotoimen käytössä olevat tilat)

Palvelu / toimipiste	Kävijät 2025	Lainaukset 2025	Neliöt	Tilakulut €	Osuus budjetista	Tilakulut €/kävijä
Pusulan kirjasto	11 486	23 278	247	64 548	52,2	5,6
Saukkolan kirjasto (vuokratila)	11 721	23 942	434	37 656	30,4	3,2
Sammatin kirjasto	10 041	29 189	211	39 180	36,6	3,9
Karjalohjan kirjasto	12 232	25 934	435	78 804	51,5	6,4
Virkkalan kirjasto	37 079	48 131	827	153 144	38,7	4,1
Ojamon kirjasto	28 965	47 569	254	52 716	41,0	1,8
Lohjan pääkirjasto	189 505	407 738	3 167	713 748	30,5	3,8
Mäntynummen kirjasto (vuokratila)	13 027	38 502	421	41 526	19,5	3,2
Ojaniittutalon kirjasto	297	8 808	96	-	-	-
Routionmäen omatoimikirjasto	636	10 718	144	-	-	-

Kirjastoauto Saima	22 964	45 864	-	162 345 (toiminta- kulut €)	-	7,1 (toiminta- kulut €/kävijä)
--------------------	--------	--------	---	-----------------------------------	---	---

Palvelutarpeen ja -rakenteen kehitys

Henkilöstömäärärahan jälkeen kaupunginkirjaston toiseksi suurin kuluerä on aineistomääräraha, jolla ylläpidetään kirjastolain edellyttämää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Jokaiseen kirjastoon hankintaan aineistoa kirjastolle määritetyn aineistomäärärahan puitteissa.

Kirjastojen kokoelmat palvelevat kaikkia lohjalaisia ja Lukki-kirjastojen (Lohja, Vihti ja Karkkila) asukkaita, vaikka määrärahat on jaettu kirjastoittain. Av-aineiston osalta siirryttiin muutama vuosi sitten kellutukseen, jolla tarkoitetaan toimintatapaa, jossa aineisto ei palaudu takaisin kotikirjastoon, vaan se jää siihen toimipisteeseen, johon asiakas sen palauttaa. Tämä vähentää kuljetuskustannuksia, nopeuttaa aineiston kiertoa ja pitää kokoelmat elinvoimaisina. Av-aineiston kellutuksen käyttöönottamisen myötä kirjastoilta poistui oma määräraha av-aineiston hankintaan. Tulevaisuudessa tavoitteena on, että koko kaupunginkirjaston aineisto kelluisi, jolloin aineistomääräraha kokonaisuudessaan tulee keskittää pääkirjaston alle.

Pusulan kirjasto

Kirjasto sijaitsee vanhassa koulurakennuksessa, jonka yläkerrassa toimii nuorisotila. Kirjastossa saa asiakaspalvelua neljänä päivänä viikossa ja palveluaikojen ulkopuolella kirjastossa voi asioida omatoimisesti. Pusulan koulun oppilasmäärän laskiessa koululta vapautuu tiloja. Mikäli koulurakennuksesta löytyy kirjastokäyttöön tarkoituksenmukaiset tilat, kirjasto muuttaa koululle vuoden 2028 aikana ja nykyisestä kirjasto- ja nuorisotilarakennuksesta luovutaan.

Saukkolan kirjasto

Kirjasto sijaitsee hyvien peruspalveluiden ja kulkuyhteyksien äärellä Saukkolan kaupunginosan keskustassa vuokrakiinteistössä. Saukkolan kirjastossa on Lohjan kaupunginkirjaston yksiköistä laajin asiakaspalvelupistetoimintojen tuotevalikoima. Omatoimikirjastoratkaisun toteuttamista selvitetään lähivuosina, kuten myös sen vaikutuksia palveluaikoihin ja kaupungin asiakaspalvelupisteen tarjontaan.

Sammatin kirjasto

Sammatin kirjasto sijaitsee kylän keskustassa Elias Lönnrotin perustamassa kansakoulussa, lähellä nykyistä koulua. Sammatissa sijaitsee runsaasti vapaa-ajan asuntoja ja mökkiläiset käyttävätkin kirjaston palveluja kiitettävästi.

Karjalohjan kirjasto

Karjalohjan kirjastosta saa asiakaspalvelua neljänä päivänä viikossa ja lisäksi omatoimiasiointi toimii vuoden ympäri viikon jokaisena päivänä. Yläkerran erinomaiset näyttelytilat houkuttelevat kulttuuriväkeä ja kesämökkiläiset ovat ottaneet kirjaston omakseen ja vilkastuttavat kävijätilastoja etenkin loma-aikoina. Kirjaston ja kulttuurivintin tiloja tullaan jatkossa hyödyntämään aiempaa monipuolisemmin erilaisiin kokoontumisiin ja tapahtumiin.

Virkkalan kirjasto

Virkkalassa asuu merkittävä osa kaupungin ruotsinkielisestä väestöstä ja siitä sekä alueen ruotsinkielisistä kouluista johtuen ruotsinkielisen aineiston hankinnan osuus on vuosittain noin 12 %. Virkkalan kirjaston kokoelmissa on myös etelä-Lohjaan ja erityisesti Arvid Järnefeltiin liittyvää kotiseutuaineistoa. Kirjaston tilat kaipaavat kipeästi päivitystä 2020-luvulle.

Ojamon kirjasto

Ojamon kirjasto sijaitsee Ojamonharjun yhtenäiskoulun yhteydessä ja kirjasto toimii omatoimikirjastona vuoden jokaisena päivänä. Kirjastossa asioi koulun ja nuorisotilan läheisyyden takia runsaasti lapsia ja nuorisoa ja vuonna 2025 Ojamon kirjastossa oli pääkirjaston jälkeen lähikirjastoista eniten lainoja.

Lohjan pääkirjasto

Lohjan keskustassa sijaitseva pääkirjastorakennus täytti 20 vuotta tammikuussa 2026. Tilat ovat edelleen monessa suhteessa toimivat, mutta nykyisen kirjastolain vaatimukset ja asiakastoiveet huomioiden tilojen käyttötarkoituksia on mietittävä uudelleen.

Mäntynummen kirjasto

Kirjasto toimii tällä hetkellä väistötiloissa, joihin ei ole lähdetty toteuttamaan omatoimiratkaisua. Mäntynummen monitoimijatalon valmistuessa 2029 kirjasto saa uudet, asianmukaiset tilat, joissa tulee palveluajan lisäksi toimimaan omatoimiasiointi vuoden jokaisena päivänä. Laina- ja kävijämäärissä tullaan hyvin suurella todennäköisyydellä palaamaan vähintäänkin sille tasolle, millä oltiin koronapandemian jälkeen ennen väistötiloihin siirtymistä, jolloin Mäntynummella oli lähikirjastoista eniten kävijöitä ja lainoja.

Ojaniittutalon kirjasto

Ojaniittutalon kirjasto on Ojaniitun koulun ja päiväkodin kirjasto, mutta avoinna myös muille tiistai-iltapäivisin. Ojaniittutalon kirjaston aineistomääräraha karsittiin lähes kokonaan talouden tasapainotustoimenpiteenä 2020-luvun alussa. Kirjaston kokoelma ei uusiudu tarpeeksi kattavasti ja siirtokokoelmien ylläpito on työlästä. Kirjastolla on palveluaikaa vain koulujen toiminta-aikoina 3 tuntia viikossa. Heikot aukioloajat ja vanhentuva aineisto eivät mahdollista kirjaston laina- ja kävijämäärien kasvua. Koulu käyttää kirjastoa aktiivisesti.

Routionmäen kirjasto

Routionmäen monitoimijatalon kirjasto on päivisin koulun ja päiväkodin käytössä, mutta avoinna omatoimisesti myös muille iltapäivisin sekä viikonloppuisin. Routionmäen omatoimikirjaston aineistomäärärahaa vähennettiin talouden tasapainotustoimenpiteenä 2020-luvun alussa, mutta nykyisellä aineistomäärärahalla saadaan ylläpidettyä suhteellisen monipuolista aineistoa. Koulu ja päiväkotikäyttävät kirjastoa aktiivisesti, mutta alueen asukkaiden käyttöä ja käytön kasvua rajoittaa se, että kirjasto sijaitsee koulun aulassa, eikä kirjastotilaa ole mahdollista käyttää koulupäivän aikana.

Kirjastoauto Saima

Saima vierailee aamureitillä Lohjan kouluilla, päivä- ja palvelukotien pihoilla. Iltareitillä kirjastoauto palvelee asukkaita alueilla, joiden lähellä ei ole kirjastoa. Kirjastoauto henkilökuntineen osallistuu innokkaasti monenlaisiin tapahtumiin ja toimii siten kaupunginkirjaston liikkuvana mainoksena. Kirjastoauto toimii myös vaalien ennakkoonestyspaikkana.

4. NYKYISEN PALVELUVERKON ASUKASALUEKOHTAINEN TARKASTELU

Kaupungin asukasalueiden keskeisimmät tiedot tarkasteltavan palveluverkon osalta on kerätty alla olevaan taulukkoon. Tiedot perustuvat vuoden 2025 tilinpäätöksen tietoihin ja tiedot on kerätty tammiukuussa 2026. Yhdeksän asukasalueen lisäksi ruotsinkieliset palvelut muodostavat yhden palvelualueen.

Asukasalue	Asukkaat	Toimintayksiköt	Neliöt	Toimintakulut €	Tilakulut €	Tilakulut/asukas
Pusula	2 663	4	3 126	3 154 487	822 744	309
Nummi	2 976	5	9 391	6 727 882		
Sammatti	1 884	4	3 283	2 685 863	667 200	354
Karjalohja	1 331	4	2 478	1 886 224	512 940	385
Virkkala	6 659	7	12 241	12 190 904	2 623 715	394
Ojamo	6 732	4	8 889	9 475 367	1 779 744	264
Routio	2 717	4	6 805	7 477 255	1 198 464	441
Keskusta	12 473	16	40 247	34 913 180	8 228 639	660
Mäntynummi	8 086	11	16 789	17 945 197	3 959 733	489
Ruotsinkieliset palvelut		6	9 739	7 853 828	1 500 144	
Yhteensä	45 520	65	112 988	104 310 187		

Asukasalueille esittävien muutosten lähtökohtana on alueiden palveluiden ja niiden käytössä olevien tilojen sopeuttaminen tulevien vuosien palvelutarpeisiin. Asukasalueiden nykytilannetta ja sen pohjalta esitettävät muutokset perustuvat ensisijaisesti aluekohtaiseen tarkasteluun. Alueiden tilanteita ei ole valmistelussa verrattu keskenään ja esitettävät muutokset perustuvat aina ensisijaisesti aluekohtaiseen tarkasteluun.

5. NYKYISEN PALVELUVERKON TEKNINEN KUNTO JA INVESTOINTITARVE

Seuraavassa esitetyt tiedot perustuvat Trellum Consulting Oy:n päivittämään raporttiin ”LOHJAN KAUPUNGIN RAKENNUSTEN TEKNISET JA JÄLLEENHANKINTA-ARVOT V 2024, KORJAUSVELKA SEKÄ TRELLUM PTS 2025–2040”.

Kuntoluokka

Teknisen ja jälleenhankinta-arvon välisenä suhteena saadaan rakennuksen kuntoluokka, joka kuvaa rakennuksen nykykuntoa suhteessa uuteen vastaavaan rakennukseen.

Korjausvelka

Määritelmällisesti omaisuuden korjausvelka kuvaa sitä rahamäärää, joka rakennuksista on tingitty, jotta ne olisivat kohtuullisessa käyttökelpoisessa kunnossa. Korjausvelan laskennassa nykykunnan lähtö- ja tavoitetasona käytetään 75 % kuntoluokkaa, joka saavutetaan noin 10–20 vuoden kuluessa valmistumisesta rakennuksen kulumisvauhdin mukaan. Kun rakennuksen kuntoluokka menee alle tämän lähtö- ja tavoitetason (75 %), lasketaan kuinka paljon rahaa tekniseen arvoon ja nykykuntoon tulisi lisätä, jotta määritelty 75 % tavoitetaso saavutetaan. Tämän nykykunnan ja tavoitekunnan erotuksesta voidaan laskea ja määrittää yksittäisten rakennusten ja koko omaisuuden korjausvelka (€).

Investointitarve

Suunniteltujen PTS kunnossapitokorjausten ja tarvittavan peruskorjauksen käytettävä rahamäärä.

Jälleenhankinta-arvo

Kuvaa rakennuksen arviointihetken todennäköistä arvonlisäverotonta rakentamiskustannusta, mikäli rakennus rakennetaan samalle tontille samanlaisella varustuksella uudelleen

Tekninen arvo

Kuvaa rakennuksen todellista fyysisiin ominaisuuksia pohjautuvaa arvoa, kun jälleenhankinta-arvosta vähennetään iän, käytön ja käyttökelpoisuuden kulumisesta aiheutunut arvon alentuminen. Tekniseen arvoon vaikuttavat rakennukseen tehdyt investoinnit ja muut rakennuksen teknistä tasoa nostavat korjaukset. Tämän lisäksi tekniseen arvoon ja rakennuksen kulumiseen yleisesti vaikuttavat rakennuksen kulumista ehkäisevä kiinteistönhoidon taso ja rakennuksessa käytössä olevien tilojen käyttöaste.

Sivistyspaleluiden käytössä olevien tilojen kuntoluokka, korjausvelka ja tuleva investointitarve on esitelty asukasaluekohtaisesti selvityksen kappaleessa 7.

Yhteenveto palveluittain

Palvelu	Kohteita, kpl	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2035
Varhaiskasvatus	23	75	1 942 581	5 987 365
Perusopetus	24	75,8	6 143 907	27 658 120
Liikuntahallit	6	74,8	427 370	1 353 475
Lukiokoulutus	2	82	0	0
Nuorisotyö	9	80	167 516	704 600
Kirjasto	8	75	458 032	6 184 460
Yhteensä	72	77,1	9 139 406	41 888 020

6. NYKYISTÄ PALVELUVERKKOA KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA LINJAUKSET

Sivistystoimialan merkittäviä tilahankkeita ovat tällä Mäntynummen monitoimijatalo, Virkkalan päiväkotiki ja Nummen alueen väistöpäiväkotiki ja ns. vakituinen päiväkotiki. Toimiala osallistuu aktiivisesti myös Harjun alueen kehittämishankkeeseen.

Mäntynummen monitoimijatalo

Hankkeessa on kyse Lohjan uusimman monitoimijatalon rakentamisesta Mäntynummen yhtenäiskoulun tontille. Monitoimijataloon sijoittuvat päiväkotiki, esiopetus, yhtenäiskoulu (luokat 1–9), iltapäiväkerho, nuorisotilat, kirjasto ja hallinto- ja kouluterveydenhoitotilat. Monitoimijatalo mitoitetaan 600 oppilaalle, 150-paikkaiselle varhaiskasvatusyksikölle ja nuorisotilalle sekä noin 500 m² kokoiselle kirjastolle.

Keväällä 2026 hanke on urakkakilpailutusvaiheessa. Monitoimijatalon on tarkoitus olla valmis helmikuussa 2029. Kalustaminen ja käyttöönotto tapahtuvat keväällä 2029.

(Kaupunginvaltuusto päätti 11.12.2024 §147

1. Mäntynummen monitoimijatalo toteutetaan osin uudisrakennuksena, mikäli nykyisten koulurakennuksen uusimpia osia voidaan käyttää monitoimijatalon tiloina. Muussa tapauksessa monitoimijatalo toteutetaan kokonaan uudisrakennuksena.
2. rakennuksen purkamisesta tullaan päättämään hankesuunnittelun yhteydessä
3. toteutetaan uudisrakennus soveltuvin osin muuntojoustavana rakennuksena, jolloin koulun tarviksemia tiloja on mahdollista laajentaa tai pienentää tulevaisuudessa.

Kaupunginhallitus päätti 16.6.2025 § 275

1. että vanha koulurakennuskokonaisuus puretaan, paitsi osa Linderin koulua ja erillinen liikuntahalli,
2. hyväksyä hankkeen pohja-asiakirjat (hankesuunnitelma, tilaohjelma, viitesuunnitelma / selostus) kilpailutuksen pohjaksi.)

Virkkalan päiväkotiki

Hankkeessa on kyse 7-ryhmäisen ja 147-paikkaisen päiväkodin rakentamisesta puretun päiväkodin tontille (Lähdehaankuja). Päiväkotikiin yhdistetään Virkkalan päiväkotiki ja päiväkotiki Omppu.

Keväällä 2026 hanke on urakkakilpailutusvaiheessa. Päiväkodin on tarkoitus olla valmis tammi-kuussa 2028.

(Kaupunginhallitus päätti 16.6.2025 § 276 hyväksyä hankkeen pohja-asiakirjat (hankesuunnitelma, tilaohjelma, viitesuunnitelma) kilpailutuksen pohjaksi.)

Nummen alueen väistöpäiväkotiki

Oinolan päiväkotiki toimii tällä hetkellä väistötiloissa Nummen koulukeskuksen yhteydessä osoitteessa Tiedonpolku 2, 09810 Nummi. Alle 3-vuotiaiden ryhmä toimii Hyvinvointitalossa sekä kaksi 4–6-vuotiaiden ryhmää ja esiopetus alakoulun rakennuksessa. Päiväkodin käytössä ollut tilaelementti on poistettu käytöstä kesällä 2025. Oinolan päiväkodin alaisuuteen kuuluu myös Koisjärven päiväkotiki osoitteessa Karjakuja 28 09630 Koisjärvi.

Kaupunginhallitus on päättänyt keväällä 2025 alueen uusien väistötilojen rakentamisesta puretun päiväkodin tontille Saukkolaan. Kohde hankitaan vuokraamalla.

Väistöpäiväkotiki on rakenteilla ja valmistuu kevään 2026 aikana. Toiminta käynnistyy kesäkuussa

2026. Uuteen päiväkotiin muuttaa Oinolan päiväkodin toiminta ja päiväkodin nimi muuttuu Saukkolan päiväkodiksi. Nummen yhtenäiskoululla jatkuu esiopetus ja varhaiskasvatus.

(Kaupunginhallitus päätti 28.4.2025 § 162, että

1. liitteenä olevat hankesuunnitelma, tilaohjelma sekä suuntaa antavat asemapiirros ja pohjakuva hyväksytään,
2. hanke kilpailutetaan kohdassa 1 hyväksytyjen dokumenttien pohjalta laadittavilla kilpailutusmateriaaleilla,
3. kohde hankitaan vuokraamalla ja kaupungin käyttötalouteen varataan tulevan viiden (5) vuoden ajalle 1,7 milj. € rahoitus tilojen vuokratukustannuksiin. Lisäksi tulevat mahdolliset optiovuodet,
4. Saukkolan asemakaavan muutos koskien mm. kiinteistöä 444-538-1-2 Jättöläntien ja Turuntien kulmauksessa käynnistetään pikaisesti ja sitä edistetään kiireellisenä siten, että kaava mahdollistaa uuden päiväkodin sijoittamisen kyseiselle kiinteistölle.)

Nummen alueen päiväkoti

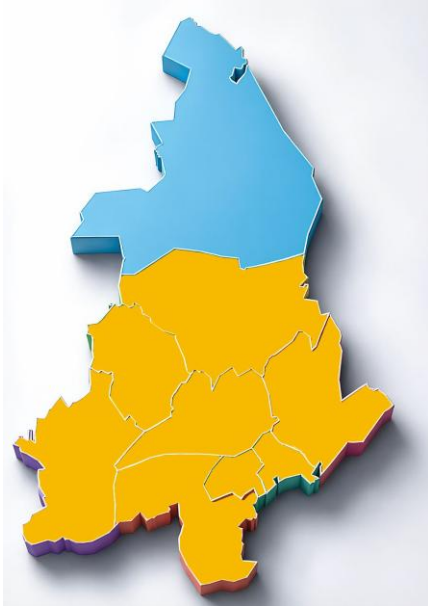
Valtuusto on hyväksynyt maaliskuussa 2025 Nummen alueen päiväkodin päivitetyn tarveselvityksen, linjannut sijaintipaikaksi Saukkolan ja että päiväkodin suunnittelussa huomioidaan myös Saukkolan kuntosalin, nuorisotoimen ja kirjaston tilatarpeet.

(Valtuusto päätti 19.3.2025 § 40

1. hyväksyä Nummi-Saukkolan alueen päiväkodin 09/2024 päivitetyn tarveselvityksen,
2. että Nummi-Saukkolan päiväkodin sijainti on Saukkolassa,
3. että päiväkodin suunnittelussa huomioidaan myös Saukkolan kuntosalin, nuorisotoimen ja kirjaston tilatarpeet sekä
4. hyväksyä seuraavat teknisen lautakunnan esittämät täydennykset tarveselvitykseen: sijaintivaihtoehtoja tullaan tarkastelemaan tarkemmin hankesuunnittelun yhteydessä sekä laskennallisena peruskorjauskustannushintana pidetään 2650 €/m² ja uudisrakentamisen laskennallisena kustannuksena pidetään 3500 €/m².)

7. PALVELUVERKKOON ESITETTÄVÄT MUUTOKSET JA NIIDEN VAIKUTUKSET

7.1. Pusulan asukasalue

Pusulan asukasalueeseen sisältyy Pusulan palvelutaajama, sitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Järvenpäästä ja Taustalta aina Porintien (Valtatie 2) pohjoispuolelle asti, sekä Ikkalan kylä. Pusulan asukasalue on maantieteellisesti selkeästi suurin asukasalueemme (noin 28 % koko Lohjan pinta-alasta), jonka rajoista suurin osa on kunnanrajoja naapurikuntien kanssa. Asukasalueen palvelut keskittyvät palvelutaajamaan, josta löytyy päiväkotit, alakoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Pusulan asukasalueella asui vuonna 2024 noin 2 600 asukasta, mikä on alle 6 % Lohjan väkiluvusta. Maaseutumaisten alueiden väestömäärä on laskenut vuodesta 1980 tähän päivään saakka, kun taas Pusulan palvelutaajamassa ja Ikkalan kylässä asukasmäärä on lisääntynyt aina 2010-luvulle asti. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat 7–12-vuotiaat, joita on Lohjan keskiarvoa selvästi vähemmän (eroa noin 2 prosenttiyksikköä), ja yli 75-vuotiaat, joita on puolestaan keskiarvoa huomattavasti enemmän (eroa noin 6 prosenttiyksikköä). Väestöennusteen mukaan Pusulan asukasalueen väestömäärä pysyy samana vuoteen 2035 asti.

Uutta asuinrakentamista alueelle on odotettavissa hyvin vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 10 uutta asukasta). Pusulassa rakentamista kohdennetaan palvelutaajamaan, jota on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla runsaasti yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Pääosin kehitys perustuu yksittäisiin hankkeisiin niin palvelutaajamassa kuin sen ulkopuolella.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Pusulan alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 3,2 M€, josta tilakulujen osuus on noin 26 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Pusulan koulu (1–6 lk.)	1 570 770	458 088
Pusulan päiväkotit	1 381 967	225 036
Pusulan kirjasto	123 523	64 548
Pusulan nuorisotila	78 227	77 815
Yhteensä	3 154 487	825 487

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

Tammikuussa 2026 Pusulan asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 77 lasta ja perusopetuksessa 112 alakoulun oppilasta (1–6 lk.).

Vuoteen 2025 mennessä syntyneiden lasten määrään perustuen alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 20. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 18 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko 22 oppilasta. Pusulassa varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 18 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	37
14	2012	23
13	2013	20
12	2014	26
11	2015	24
10	2016	12
9	2017	14
8	2018	25
7	2019	13
6	2020	21
5	2021	21
4	2022	19
3	2023	13
2	2024	20
1	2025	13

Pusulan alueen ikäluokkien todellinen koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Pusulassa olisi laskenut 14 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 17 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Pusulan alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset ovat koh-
tuullisen hyvässä kunnossa ja rakennusten kuntoluokat vastaavat suurin piirtein tavoitetilaa. Inves-
tointitarve lähivuosina on maltillinen.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030
---------	---------------	----------------	---------------------------------

Pusulan päiväkot	85	0	146 000
Pusulan koulu (1–6 lk.)	74	84 087	290 000
Pusulan kirjasto ja nuorisotila	75	10 306	119 000
Yhteensä	78	94 393	555 000

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Pusulan alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 61 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat sivistyspalvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

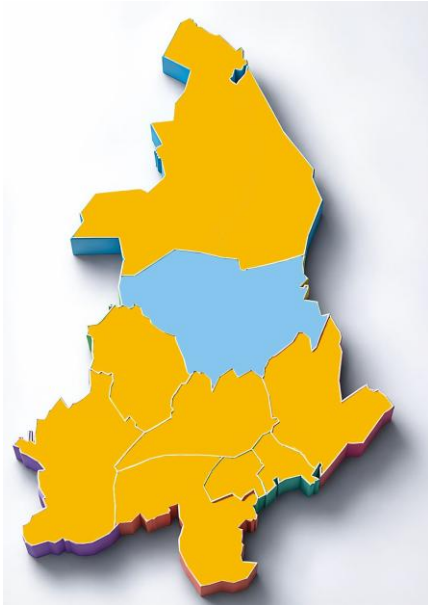
Päiväkot/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Pusulan päiväkot	96	77	80,2 %
Pusulan koulu (1–6 lk.)	216	112	51,9 %
Yhteensä/keskiarvo	312	189	60,6 %

Alueelle esitetään tiloja koskevaksi muutokseksi, että toimiala luopuu jatkossa Pusulan kirjaston ja nuorisotyön nykyisistä tiloista. Kyseiset toiminnot olisi tarkoitus siirtää koululle, kun koululta vapautuu tilaa tulevien vuosien aikana.

Tuleva muutos on tarkoitus suunnitella vuosien 2026 ja 2027 aikana ja alustavan suunnitelman mukaan muutos olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2028 aikana. Yhteiset tilat koulun, kirjaston sekä nuorisotyön kanssa vahvistaisivat alueen tilankäyttöä, pienentäisivät alueen tilakustannuksia sekä mahdollistaisivat myös nykyistä tiiviimmän yhteistyön kehittämisen toimijoiden kesken.

7.2. Nummen asukasalue

Nummen asukasalueeseen sisältyy Nummen ja Saukkolan palvelutaajamat, niitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Sierlasta Maikkalaan ja Retlahteen sekä Tavalan ja Koisjärven kylät. Nummen asukasalue ulottuu Lohjan länsirajalta itärajalle ja on noin 18 % koko Lohjan pinta-alasta. Asukasalueen palvelut keskittyvät Saukkolan palvelutaajamaan, josta löytyy päiväkoti, yhtenäiskoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Nummen asukasalueella asui vuonna 2024 noin 3 000 asukasta, mikä on vajaa 7 % Lohjan asukasmäärästä. Nummen ja Saukkolan palvelutaajamissa sekä Tavalan ja Koisjärven kylissä asukasmäärä on lisääntynyt vähintään 2000-luvun puoliväliin asti, kun taas maaseutualueiden väestömäärä on laskenut vuodesta 1980 tähän päivään saakka lukuun ottamatta keski-Lohjan maaseutualuetta. Mikään asukasalueen ikäryhmistä ei erityisesti korostu. Väestömäärä Nummen asukasalueella vähenee hieman vuoteen 2035 mennessä.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 100 uutta asukasta). Nummella rakentamista kohdennetaan Saukkolan palvelutaajamaan, jota on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla runsaasti yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Pääosin kehitys perustuu yksittäisiin hankkeisiin niin palvelutaajamassa kuin sen ulkopuolella.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Nummen alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 3,2 M€, josta tilakulujen osuus on noin 26 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Nummen yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	4 918 202	1 455 504
Oinolan päiväkoti + Koisjärven päiväkoti	1 646 792	170 697 + 25 821
Saukkolan kirjasto (vuokratila)	123 906	37 656
Saukkolan nuorisotila (vuokratila) *	*38 982	
Yhteensä	6 727 882	1 689 678

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

* Saukkolan nuorisotilan kustannuspaikalla on vuonna 2025 ollut Bunkkerin kulut (koululla oleva nuorisotila, joka koulun käytössä 1.6.2025 alkaen, mutta kulut nuorisotyöllä). Toukokuussa 2026 nuorisotyö muuttaa vuokratiloihin.

Tammikuussa 2026 Nummen asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 113 lasta ja perusopetuksessa 345 oppilasta. Perusopetuksen oppilasmäärässä ovat mukana myös Pusulan asukasalueen 7.–9.-luokkalaiset.

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 27. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 21 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 30 oppilasta. Nummella varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 30 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	40
14	2012	32
13	2013	33
12	2014	33
11	2015	30
10	2016	33
9	2017	24
8	2018	32
7	2019	17
6	2020	27
5	2021	24
4	2022	14
3	2023	26
2	2024	22
1	2025	14

Nummen alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Nummella olisi laskenut 16 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 26 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Nummen alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat koulurakennukset ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa ja rakennusten kuntoluokat vastaavat tavoitetilaa. Investointitarve lähivuosina on maltillinen.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Oinolan päiväkot	83	0	62 800	
Nummen yhtenäiskoulu (alakoulu, 1–6 lk.)	76	0	69 000	
Nummen yhtenäiskoulu (yläkoulu, 7–9 lk.)	86	0	65 000	
Nummen yhtenäiskoulu (liikuntahalli)	90	0	0	
Saukkolan nuorisotila	-	-	-	vuokratila
Saukkolan kirjasto	-	-	-	vuokratila
Yhteensä	83,8	0	196 800	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Nummen alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 78 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Oinolan päiväkoti	108	94	87,0 %
Koisjärven päiväkoti	21	19	90,5 %
Nummen yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	456	345	75,7 %
Yhteensä/keskiarvo	585	458	78,3 %

Nummen alueelle esitetään tiloja koskevia muutoksia niin päiväkodin, perusopetuksen kuin nuorisotyön osalta.

Nummen yhtenäiskoulun yläluokkalaisten ikäluokat ovat pieniä, noin 50–55 oppilasta. Jotta Nummen yhtenäiskoulun jatko voidaan turvata, tulisi sen oppilaspiiriä jatkossa laajentaa. Yläkoulun ikäluokkien tulisi olla vähintään 65 oppilasta, jotta yläkouluosuus voisi toimia kolmesarjaisena. Tavoitteena olisi neljäsarjaisuus, jolloin oppilaita pitäisi olla ikäluokittain 85–90.

Esityksenä on karjalohjalaisten ja sammattilaisten oppilaiden siirtyminen yläkouluun Nummelle, pois lukien Karjalohjan kylätaajaman eteläpuolella olevia alueita, joista on lyhyempi matka Järnefeltin yhtenäiskouluun. Kaikkien sammattilaisten ja suurelta osin karjalohjalaistenkin oppilaiden koulumatkat lyhenisivät siirrolla Nummen yhtenäiskouluun. Muutos olisi tarkoitus toteuttaa lukuvuoden 2027–2028 alusta.

Mikäli Nummen yhtenäiskoulun yläluokkalaisten määrä jatkossa vähenee nykyisestä, koulu voisi tulevaisuudessa jatkaa mahdollisesti vain alakouluna. Tällöin yläkouluikäiset oppilaat jouduttaisiin ohjaamaan Mäntynummen yhtenäiskouluun, mihin on matkaa esimerkiksi Pusulasta noin 30 kilometriä. Yläkoululaisen koulumatka voisi asuinpaikan mukaan olla jopa yli 50 kilometriä, jolloin olisi hyvä arvioida myös yhteistyön mahdollisuutta Karkkilan kaupungin kanssa.

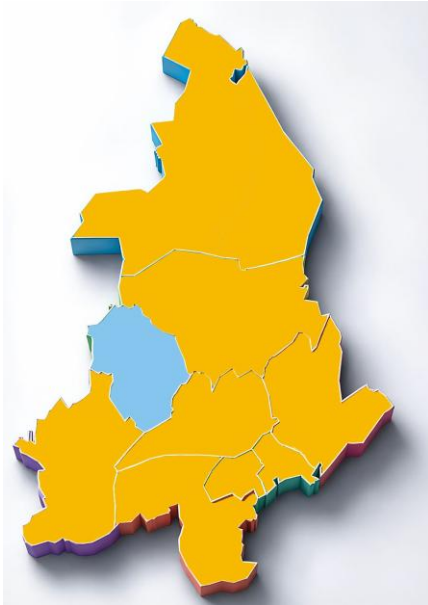
Saukkolan uusi väistöpäiväkoti otetaan käyttöön kesällä 2026. Saukkolan varsinaisen uuden päiväkodin tarveselvitys on hyväksytty. On suunniteltu, että päiväkotirakennus rakennetaan Turuntien ja Jättölän tien väliin jäävälle peltomaalle. Päiväkodin kanssa samaan yhteyteen rakennetaan nuorisotila sekä kuntosali. Arvio päiväkodin valmistumisesta on noin vuosi 2030.

Koisjärven päiväkodista luopumista esitetään Saukkolan väistöpäiväkodin valmistuessa. Koisjärven päiväkotirakennus on yksiryhminen ja toimii vuokratiloissa.

Nummen yhtenäiskoulun nuorisotilan koetaan olevan liian kaukana nuorten vapaa-ajan toimintaan nähden, joten Saukkolan keskustassa on nuorisotila vuokratiloissa. Saukkolan nuorisotila siirtyisi vuokratiloista uuden Saukkolan päiväkodin yhteyteen.

Saukkolan keskustassa toimivan Saukkolan kirjaston vuokratilat on todettu toimiviksi ja tarkoituksenmukaisiksi. Myös sen sijainti on hyvä. Saukkolan kirjaston esitetään pysyvän vuokratiloissa toistaiseksi.

7.3. Sammatin asukasalue

Sammatin asukasalueeseen sisältyy Sammatin palvelutaajama sekä sitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Haarjärveltä Kaukolaan ja Myllykylään. Sammatin asukasalue kattaa alle 8 % Lohjan pinta-alasta. Asukasalueen palvelut keskittyvät palvelutaajamaan, josta löytyy päiväkotia, alakoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Sammatin asukasalueella asui vuonna 2024 noin 1 800 asukasta, mikä on vajaa 4 % lohjalaisista. Sammatin palvelutaajamassa asukasmäärä on lisääntynyt vuodesta 1980 aina 2010-luvun puoliväliin asti, kuten maaseutualueidenkin. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat 0–6- ja 7–12-vuotiaat, joita on molempia Lohjan keskiarvoa selvästi enemmän (eroa noin 3 %), ja yli 75-vuotiaat, joita on puolestaan keskiarvoa huomattavasti vähemmän (eroa noin 4 %). Väestömäärän odotetaan kasvavan hieman Sammatin asukasalueella vuoteen 2035 mennessä.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 100 uutta asukasta). Sammatissa rakentamista kohdennetaan palvelutaajamaan, jota on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Pääosin kehitys perustuu yksittäisiin hankkeisiin niin palvelutaajamassa kuin sen ulkopuolella.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Sammatin alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 2,6 M€, josta tilakulujen osuus on noin 25 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Sammatin koulu (1–6 lk.)	1 402 554	443 964
Sammatin päiväkotia	1 072 083	115 044
Sammatin koulun esiopetus		17 472
Sammatin kirjasto	107 077	39 180
Nuorisotila Kellari *	* 104 149	50 316
Yhteensä	2 685 863	665 976

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

* HUOM! Sisältää muista nuorisotyön esityksistä poiketen palkkoja.

Tammikuussa 2026 Sammatin asukasalueella oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 64 lasta ja perusopetuksessa 110 alakoulun oppilasta. Asukasalueen lapsia on myös steinerpäiväkotia Pääskynpesässä sekä Sammatin vapaassa kyläkoulussa (steinerkoulu). Pääskynpesä on 28-paikkainen

steinerpäiväkoti. Sammatin vapaan kyläkoulun yhteydessä toimii esiopetusryhmä. **Kyläkoulussa on yli 100 oppilasta (1–9 lk.).**

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 19. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 14 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 22 oppilasta. Sammatissa varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 36 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	21
14	2012	25
13	2013	18
12	2014	23
11	2015	28
10	2016	26
9	2017	24
8	2018	16
7	2019	15
6	2020	15
5	2021	14
4	2022	18
3	2023	7
2	2024	12
1	2025	17

Sammatin alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Sammatissa olisi laskenut 22 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 20 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Sammatin alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa ja rakennusten kuntoluokat vastaavat tavoitetilaa. Investointitarve lähivuosina on melko maltillinen. Steinerpäiväkoti Pääskynpesä toimii kiinteistössä, jonka kuntoluokka on huono.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Sammatin päiväkoti	79	0	263 500	
Päiväkoti Pääskynpesä	50	183 702		
Sammatin koulu (1–6 lk.)	84	0	66 500	
Nuorisotila Kellari	77	0	20 000	samoissa tiloissa lääkäritalon kanssa
Sammatin kirjasto	73	12 473	12 700	
Yhteensä	73	196 175	362 700	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Sammatin alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 65 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

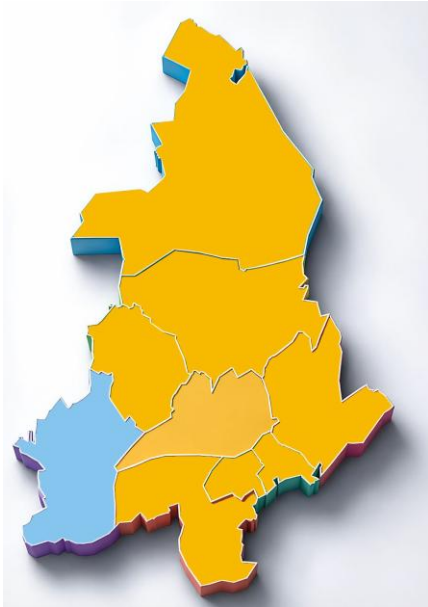
Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Sammatin päiväkoti + Sammatin koulun esiopetus	75	64	85,3 %
Sammatin koulu (1–6 lk.)	192	110	57,3 %
Yhteensä/keskiarvo	267	174	65,2 %

Esitetään, että Sammatin koulusta siirrytään yläluokille Nummen yhtenäiskouluun Laurentius-koulun sijaan. Kaikkien sammattilaisten oppilaiden koulumatkat lyhenisivät siirrolla Nummen yhtenäiskouluun. Muutos olisi tarkoitus toteuttaa lukuvuoden 2027–2028 alusta.

Sammatin nuorisotila Kellari toimii kiinteistössä, jonka yläkerta on ollut vuokrattuna hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue on luopunut vuokratilasta ja nuorisotyö voisi siirtyä Kellarista, jos sille löytyy sopivat, toimivat ja turvalliset tilat. Nuorten kasvattaminen ja ohjaaminen yhteisöllisyyteen on paljon muutakin kuin tilojen valvontaa. Tilojen on oltava sellaiset, että niitä voidaan käyttää joustavasti, sillä tiloja käyttää alueellisen nuorisotyön lisäksi jalkautuvat palvelut kuten etsivä nuorisotyö. Tiloissa pitää olla mahdollisuus myös loma-aikojen toimintaan.

Koululta vapautuu tiloja opetuskäytöstä oppilasmäärän vähentyessä. Jo nyt koulun täyttöaste on melko pieni. Koululta vapautuvia tiloja voitaisiin hyödyntää joko nuorisotyön tai kirjaston toimintaan.

7.4. Karjalohjan asukasalue

Karjalohjan asukasalueeseen sisältyy Karjalohjan palvelutaajama, sitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Lönnhammarista Mustlahdelle. Karjalohjan pinta-ala on lähes 15 % koko Lohjasta. Asukasalueen palvelut keskittyvät palvelutaajamaan, josta löytyy päiväkotia, alakoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Karjalohjan asukasalueella asui vuonna 2024 noin 1 300 asukasta, mikä on alle 3 % lohjalaisista. Karjalohjan eri osa-alueiden väestömäärä on ollut korkeimmillaan 1990- ja 2000-luvun taitteen molemmin puolin vuodesta 1980 laskettuna. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat 65–74-vuotiaat ja yli 75-vuotiaat, joita molempia on Lohjan keskiarvoa huomattavasti enemmän (eroa noin 2–3 %). Väestöennusteen mukaan väestömäärä Karjalohjan asukasalueella oletetaan kasvavan lähemmäs 1 400 asukasta vuoteen 2035 mennessä.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa hyvin vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 10 uutta asukasta). Karjalohjalla rakentamista kohdennetaan palvelutaajamaan, jota on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla runsaasti yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Pääosin kehitys perustuu yksittäisiin hankkeisiin niin palvelutaajamassa kuin sen ulkopuolella.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Karjalohjan alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 1,9 M€, josta tilakulujen osuus on noin 27 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Karjalohjan koulu (1–6 lk.)	962 204	251 268
Päiväkotia Eulaalia	735 722	116 616
Karjalohjan koulun esiopetus		31 908
Karjalohjan kirjasto	153 003	78 804
Nuorisotila Katulamppu	35 295	21 433
Yhteensä	1 886 224	500 029

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

Tammikuussa 2026 Karjalohjan asukasalueella oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 36 lasta ja perusopetuksessa 65 alakoulun oppilasta. Osa asukasalueen lapsista on steinerpäiväkotia Pääskynpesässä sekä Sammatin vapaassa kyläkoulussa (steinerkoulu). Pääskynpesä on 28-paikkainen

steinerpäiväkoti Sammatissa. Sammatin vapaassa kyläkoulussa toimii esiopetusryhmä ja koulussa (1–9 lk.) on yli 100 oppilasta.

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 14. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 12 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 16 oppilasta. Karjalohjalla varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 25 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	12
14	2012	24
13	2013	9
12	2014	23
11	2015	22
10	2016	11
9	2017	15
8	2018	9
7	2019	17
6	2020	16
5	2021	11
4	2022	12
3	2023	10
2	2024	11
1	2025	11

Karjalohjan alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Karjalohjalla olisi noussut 4 % ja vuoteen 2036 nousua olisi 10 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Karjalohjan alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa. Investointitarve lähivuosina on melko maltillinen. Nuorisotila Katulamppua on remontoitu vuonna 2025 (mm. keittiö) ja Karjalohjan kirjaston lattia kunnostettiin alkuvuonna 2026.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Päiväkoti Eulaalia	91	0	21 200	
Karjalohjan koulu (1–6 lk.)	83	0	88 200	
Karjalohjan monitoimihalli	70	62 943	15 000	
Nuorisotila Katulamppu	43	167 516	484 600	tilanne 2024, remontoitu 2025
Karjalohjan kirjasto	63	169 557	1 151 600	
Yhteensä	70	400 016	1 760 600	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Karjalohjan alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 51 %. Näin ollen alueen tiloissa on runsaasti väljyyttä. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Päiväkoti Eulaalia + Karjalohjan koulun esiopetus	54	36	66,7 %
Karjalohjan koulu (1–6 lk.)	144	65	45,1 %
Yhteensä/keskiarvo	198	101	51,0 %

Esitetään, että Karjalohjan koulusta siirrytään yläluokille Nummen yhtenäiskouluun Järnefeltin yhtenäiskoulun sijaan, pois lukien Karjalohjan kylätaajaman eteläpuolella olevia alueita, joista on lyhyempi matka Järnefeltin yhtenäiskouluun. Yläkouluun siirtyminen Nummelle lyhentäisi oppilaiden koulumatkoja. Muutos olisi tarkoitus toteuttaa lukuvuoden 2027–2028 alusta.

Esiopetus esitetään siirrettäväksi Karjalohjan koulun kerrostalo-osuuden tiloista päiväkodin tai koulun muihin tiloihin. Päiväkoti Eulaalia on remontoitu ja hyvässä kunnossa.

Karjalohjan nuorisotila esitetään siirrettäväksi Katulampun tiloista koululle. Koululta vapautuu tiloja muuhun käyttöön ja nuorisotyö olisi luonnollinen ja sopiva palvelu koulun yhteyteen. Näin Karjalohjalla voitaisiin luopua yhdestä rakennuksesta. Muutos olisi tarkoitus toteuttaa elokuussa 2027.

Kirjasto jatkaisi omissa tiloissaan. Kulttuurivintin käyttöä pyritään lisäämään. Kirjastorakennuksen vuokra-asunto pysyisi myös pitkäaikaisilla vuokralaisilla.

7.5. Virkkalan asukasalue

Virkkalan asukasalueeseen sisältyy nauhataajaman eteläosa, sitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Lohjansaaresta Vähä-Teutariin, sekä Lohjansaaren kylä. Asukasalueen palvelut keskittyvät nauhataajamaan, josta löytyy päiväkoteja, alakoulu, yhtenäiskoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita. Virkkalan alueelta löytyy myös ruotsinkielinen päiväkotiki, alakoulu, yläkoulu ja lukio.

Virkkalan asukasalueella asui vuonna 2024 noin 6 400 asukasta, mikä on noin 14 % Lohjan asukasmäärästä. Nauhataajaman eteläosan väestömäärä on ollut korkeimmillaan 1990-luvun alussa, kun taas maaseutumaiden alueiden asukasmäärä on noussut 1980-luvulta 2010-luvun alkuun saakka. Mikään asukasalueen ikäryhmistä ei erityisesti korostu. Väestöennusteen mukaan väestömäärä Virkkalan asukasalueella kasvaa hieman vuoteen 2035 asti.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa hyvin vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 10 uutta asukasta). Nauhataajaman eteläosaa on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla runsaasti yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Asukasalueella rakentamista kohdennetaan Virkkalaan.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Virkkalan alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 12,2 M€, josta tilakulujen osuus on noin 22 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Järnefeltin yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	6 487 149	1 458 156
Ristin koulu (1–6 lk.)	2 136 644	528 768
Virkkalan päiväkotiki (väistö Touhula, Vappula)	1 268 895	157 079
Vieremän päiväkotiki	1 089 102	95 832
Järnefeltin yhtenäiskoulun esiopetus (Vieremä + Risti)		71 988
Päiväkotiki Omppu	775 662	123 108
Virkkalan kirjasto	394 694	153 144
Nuorisotila Kake	38 758	24 964
Yhteensä	12 190 904	2 613 039

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

Tammikuussa 2026 Virkkalan asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 174 lasta ja perusopetuksessa 656 oppilasta. Perusopetuksen oppilasmäärässä on mukana myös Karjalohjan asukasalueen sekä Inkoon suomenkieliset 7.–9.-luokkalaiset.

Virkkalan alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä 53. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 43 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä 59 oppilasta. Virkkalassa varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 27 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. Määrässä ei ole huomioitu Karjalohjan ja Inkoon yläkouluikäisiä. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	71
14	2012	74
13	2013	65
12	2014	62
11	2015	60
10	2016	60
9	2017	50
8	2018	52
7	2019	38
6	2020	58
5	2021	49
4	2022	45
3	2023	38
2	2024	31
1	2025	39

Virkkalan alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Virkkalassa olisi laskenut 14 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 23 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste. Virkkalan alueella huomioitavaa on, että noin 8 % 0–15-vuotiaista on ruotsinkielisiä, kun koko Lohjalla luku on 4 % (Louhi, Väestöweb 2.0, 26.4.2026).

Virkkalan alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset jakautuvat kahteen kuntoluokkaan. Vieremän päiväkotia ja Järnefeltin yhtenäiskoulu ovat varsin hyvässä kunnossa, kun taas Päiväkotia Omppu ja Ristin koulu ovat melko huonossa kunnossa. Ilman palveluverkkomuutoksia lähivuosien investointitarve on suuri.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Päiväkotia Omppu	48	630 959	1 989 300	
Vieremän päiväkotia	95	0	17 300	
Touhula (Vappula)	-	-	-	vuokratila
Ristin koulu (1–6 lk.)	57	1 876 589	8 737 410	
Järnefeltin yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	98	0	0	
Järnefeltin liikuntahalli	98	0	0	

Nuorisotila Kake	-	-	-	Järnefeltin yhtenäiskoulun tiloissa
Virkkalan kirjasto	70	124 078	4 069 920	sisältää paloaseman ja asunnot
Yhteensä	77,7	2 631 626	14 813 930	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Virkkalan alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 78 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

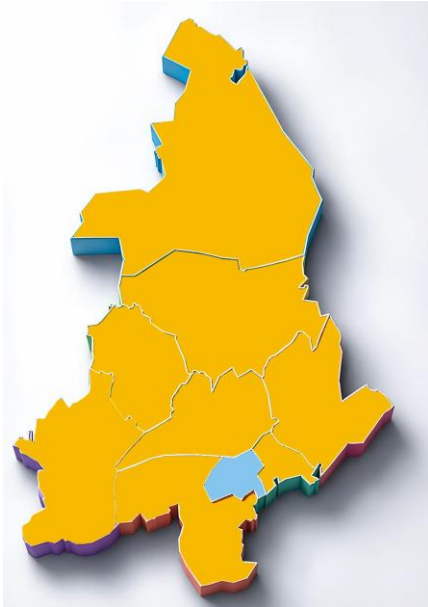
Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Päiväkoti Omppu	54	46	85,2 %
Vieremän päiväkoti	54	50	92,6 %
Virkkalan päiväkoti (väistö)	54	45	83,3 %
Järnefeltin yhtenäiskoulun esiopetus (Vieremä + Risti)	42	33	78,6 %
Ristin koulu (1–6 lk.)	336	166	49,4 %
Järnefeltin yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	552	490	88,8 %
Yhteensä/keskiarvo	1 092	830	79,7 %

Virkkalaan on valmistumassa uusi päiväkoti vuonna 2028. Sen valmistuttua voidaan luopua Virkkalan päiväkodin tämänhetkisistä väistön vuokratiloista Touhula, Vappulassa. Samassa yhteydessä luovutaan myös päiväkoti Ompusta. Virkkalan päiväkodin ja päiväkoti Ompun toiminta siirtyy uuteen Virkkalan päiväkotiin.

Lohjan kaupunginvaltuusto linjasi Järnefeltin yhtenäiskoulun hankesuunnitelman yhteydessä 17.4.2019 § 32, että uusi koulu mitoitetaan yhtenäiskouluksi niin, että Maksjoen, Rauhalan ja Järnefeltin koulujen oppilaat mahtuvat siihen, ja että laskevien oppilasennusteiden toteutuessa myös Ristin koulun oppilaat voidaan sijoittaa mahdollisesti tähän uuteen kouluun tulevaisuudessa.

Virkkalan alueen oppilasmäärän yhä laskiessa esitetään Ristin koulun lakkauttamista ja oppilaiden siirtämistä Järnefeltin yhtenäiskouluun. Vaikka Järnefeltin yhtenäiskoulun täyttöaste on yhä melko korkea, on koulussa jo nyt väljyyttä alaluokkalaisissa. Muutos olisi mahdollinen, kun oppilaat mahtuvat Järnefeltin yhtenäiskouluun, jolloin alaluokat saataisiin pysymään kaksisarjaisina. Tämä tapahtuu 2030-luvun alkuvuosina.

7.6. Ojamon asukasalue

Ojamon asukasalueeseen sisältyy nauhataajaman keskiosa Vohloisista Liessaareen ja Gunnarlasta Myllylammelle. Ojamon asukasalue on Keskustan asukasalueen kanssa maantieteellisesti Lohjan pienimmät asukasalueet. Asukasalueen palvelut keskittyvät Ojamolle, josta löytyy päiväkotia, yhteiskoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Ojamon asukasalueella asui vuonna 2024 noin 6 600 asukasta, mikä on noin 15 % Lohjan asukasmäärästä. Nauhataajaman keskiosan väestömäärä on noussut 1980-luvulta 2010-luvulle saakka. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat yli 75-vuotiaat, joita on Lohjan keskiarvoa huomattavasti enemmän (eroa noin 2 %). Väestöennusteen mukaan väestömäärä Ojamon asukasalueella tulee tasaisesti vähenemään vuoteen 2035 asti, jolloin arvioiden mukaan alueella olisi noin 6 530 asukasta.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa hyvin vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 10 uutta asukasta). Nauhataajaman keskiosaa on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla runsaasti yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Asukasalueella rakentamista kohdennetaan Tynninharjulle.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Ojamon alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 12,2 M€, josta tilakulujen osuus on noin 22 %.

Palvelu	Toimintakulut	Tilakulut
Ojamonharjun yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	7 294 985	1 467 864
Kartanonpuiston päiväkotia	2 012 593	201 060
Ojamonharjun yhtenäiskoulun esiopetus		19 128
Ojamon kirjasto	128 422	52 716
Nuorisotila Klubi *	39 367	23 839
Yhteensä	9 475 367	1 764 607

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

* Nuorisotilan tilavuokra tarkistettu vuodelle 2026 vastaamaan käyttöä.

Tammikuussa 2026 Ojamon asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 116 lasta ja perusopetuksessa 597 oppilasta.

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 70. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 57 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 80 oppilasta. Ojamolla varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 29 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	92
14	2012	98
13	2013	100
12	2014	85
11	2015	71
10	2016	71
9	2017	69
8	2018	70
7	2019	61
6	2020	64
5	2021	56
4	2022	60
3	2023	54
2	2024	55
1	2025	50

Ojamon alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Ojamolla olisi laskenut 22 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 32 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Ojamon alueella sivistyspalvelut keskittyvät kahteen rakennuskokonaisuuteen, Kartanonpuiston päiväkotii ja Ojamo-taloon. Investointitarve on maltillinen.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Kartanonpuiston päiväkotii	76	0	42 000	
Ojamonharjun yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	95	0	150 000	
Nuorisotila Klubi	-	-	-	Ojamonharjun yhtenäiskoulun tiloissa
Ojamon kirjasto	-	-	-	Ojamonharjun yhtenäiskoulun tiloissa
Yhteensä	86	0	192 000	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Ojamon alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 87 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut asianmukaisissa ja toimivissa tiloissa.

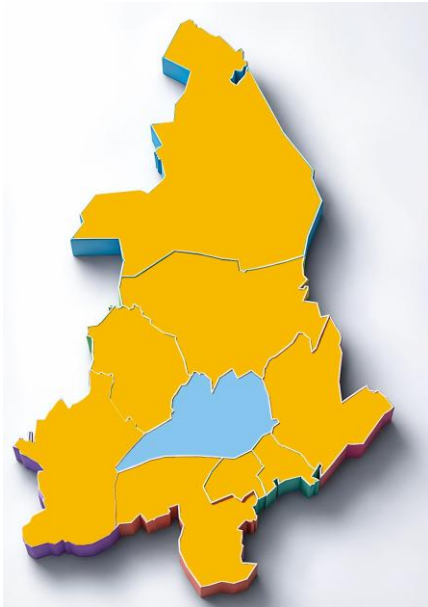
Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Kartanonpuiston päiväkoti + Ojamonharjun yhtenäiskoulun esio- petus	129	116	89,9 %
Ojamonharjun yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	600	508	84,7 %
Yhteensä/keskiarvo	729	713	87,3 %

Ojamonharjun yhtenäiskoulu rakennettiin tietoisesti hieman ahtaaksi ennakoiden tulevien vuosien lapsimäärien laskua. Koulu on käyttänyt lisätilana kahta tilaelementtiä koulun pihalla.

Oppilasmäärän laskiessa esitetään tilaelementeistä luopumista. Opetus siirrettäisiin kokonaisuudessaan Ojamo-taloon. Ojamonharjun yhtenäiskoulun tehtäviä voitaisiin myös muuttaa niin, että erityisluokkia sijoitettaisiin kaupungin muihin kouluihin. Ojamonharjun erityisluokille varatut tilat eivät mahdollista kaikkien koulussa nyt olevien erityisluokkien sijoittamista Ojamo-talon tiloihin. Tilaelementeistä luovuttaisiin ja muutokset tehtäisiin vuosien 2027–2028 aikana.

Ojamo-talossa toimii myös kirjasto ja nuorisotila. Myös alueen esiopetus järjestetään Ojamonharjun yhtenäiskoulussa. Monitoimijatalo näine toimintoineen on todettu hyväksi ja toimivaksi.

7.7. Roution asukasalue

Roution asukasalueeseen sisältyy nauhataajaman länsiosa sekä sitä ympäröivät maaseutalueet, jotka ulottuvat Karkalista ja Karstulta Paloniemeen ja Karnaisiin. Asukasalueen palvelut keskittyvät Routionmäelle, josta löytyy päiväkotia, alakoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Roution asukasalueella asui vuonna 2024 noin 2 600 asukasta, mikä on noin 6 % Lohjan asukasmäärästä. Nauhataajaman länsiosan väestömäärä on ollut korkeimmillaan 2010-luvun alussa, kun taas maaseutumaisten alueiden asukasmäärä on laskenut 1980-luvulta lähtien. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat 7–12-vuotiaat, joita on Lohjan keskiarvoa selvästi vähemmän (eroa noin 2 prosenttiyksikköä). Väestömäärä Roution asukasalueella kasvaa hieman vuoteen 2035 asti.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa hyvin vähäisesti vuoteen 2035 mennessä (alle 10 uutta asukasta). Nauhataajaman länsiosaa on mahdollista täydentää uusilla asuinrakennuksilla, sillä alueella on tarjolla runsaasti yksityisten tahojen ja kaupungin omistamia rakentamattomia asuintontteja. Asukasalueella rakentamista kohdennetaan Routiolle.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Roution alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 7,5 M€, josta tilakulujen osuus on noin 16 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Routionmäen yhtenäiskoulu, Jalavan luokat (1–9 lk.)	3 175 380	237 540
Routionmäen yhtenäiskoulu (1–6 lk.)	2 600 340	767 940
Havumetsän päiväkotia	1 691 207	192 984
Routionmäen omatoimikirjasto	8 194	-
Nuorisotila Mesta *	* 2 134	27 155
Yhteensä	7 477 255	1 225 619

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

* Vuoden 2025 Mestan vuokratulot oli kirjautuneet virheellisesti alueellisen nuorisotyön yhteisiin.

Tammikuussa 2026 Roution asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 90 lasta ja perusopetuksessa 242 oppilasta. Perusopetuksen oppilaista 87 opiskeli Routionmäen yhtenäiskoulun Jalavan luokissa 1–9.

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 23. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 17 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 27 oppilasta. Routiolla varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 37 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	36
14	2012	28
13	2013	32
12	2014	27
11	2015	28
10	2016	25
9	2017	22
8	2018	22
7	2019	27
6	2020	22
5	2021	20
4	2022	20
3	2023	10
2	2024	17
1	2025	15

Roution alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 21.1.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Routiolla olisi laskenut 23 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 16 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Roution alueella sivistyspalvelut keskittyvät kahteen rakennuskokonaisuuteen, Routionmäen monitoimijataloon ja vanhaan Roution päiväkotiin (Avoin varhaiskasvatus). Routionmäen monitoimijataloon on tulossa saneeraus, jossa vanha keskiosa (Jalavan luokkien tiloissa) saneerataan.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Havumetsän päiväkot	-	-	-	Routionmäen monitoimijatalossa
Roution avoin päiväkot	60	431 692		
Routionmäen yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	90	0	3 303 800	Routionmäen monitoimijatalossa vanhan keskiosan saneeraus
Nuorisotila Mesta	-	-	-	Routionmäen monitoimijatalossa
Roution kirjasto	-	-	-	Routionmäen monitoimijatalossa
Yhteensä	75	431 692	3 303 800	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Roution alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 60 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

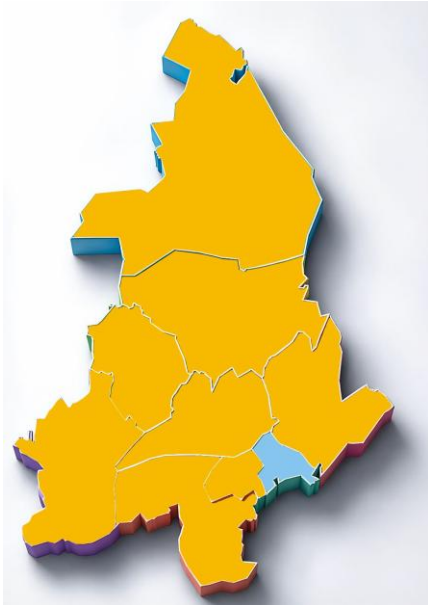
Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/oppilasmäärä	Täyttöaste
Havumetsän päiväkoti	108	90	83,3 %
Routionmäen yhtenäiskoulu (1–6 lk.)	360	155	43,1 %
Routionmäen yhtenäiskoulu, Jalavan luokat (1–9 lk.)	87	87	100 %
Yhteensä/keskiarvo	555	332	59,8 %

Routionmäellä tulee varmistaa yleisopetuksen alakoulun jatkumo vähintään yksisarjaisena. Routionmäen yhtenäiskoulussa on tällä hetkellä enemmän Jalavan erityisluokkia kuin yleisopetuksen luokkia, vaikka erityisluokkien oppilasmäärä onkin pienempi. Erityisluokkien oppilaille tarvitaan kuitenkin myös jatkossa yleisopetuksen ryhmiä, joihin he voivat integroitua mahdollisuuksien mukaan. Routionmäen yhtenäiskoulua ei haluta myöskään profiloida pelkästään erityiskouluksi.

Routionmäen monitoimijatalon käyttöä olisi hyvä saada laajennettua iltakäytön lisäämisellä, esimerkiksi avoimen varhaiskasvatuksen iltatapaamisia voisi järjestää jatkossa monitoimijatalolla.

Roution vanhassa päiväkotirakennuksessa toimiva avoin päiväkotitoiminta siirretään Mäntynummelle Mäntynummen monitoimijatalon valmistuessa (2029). Näin ollen Roution vanhasta päiväkotirakennuksesta voitaisiin luopua.

7.8. Keskustan asukasalue

Keskustan asukasalueeseen sisältyy nauhataajaman keskusosa Hiidensalmesta Pappilankorpeen ja Metsolaan sekä Veijolan maaseutualue. Keskustan asukasalue on Ojamon asukasalueen kanssa Lohjan maantieteellisesti pienimmät asukasalueet. Asukasalueen palvelut keskittyvät nauhataajaman keskusta, josta löytyy päiväkoteja, alakouluja, yhtenäiskoulu, lukio, ammattiopistoja, ammatikorkeakoulu, kirjastoja, nuorisotila, kulttuuripalvelut sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Keskustan asukasalueella asui vuonna 2024 noin 12 200 asukasta, mikä on lähes 27 % lohjalaisista. Nauhataajaman keskusosan väestömäärä on noussut 1980-luvulta 2010-luvun puoliväliin saakka. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat yli 75-vuotiaat, joita on Lohjan keskiarvoa huomattavasti enemmän (eroa noin 2 prosenttiyksikköä). Väestömäärä keskustan asukasalueella kasvaa selkeästi vuoteen 2035 asti. Ennusteen mukaan kasvua on lähes 1 000 asukasta seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa jonkin verran vuoteen 2035 mennessä (500–1 000 uutta asukasta). Keskustassa asuinrakentamista kohdennetaan Hiidensalmeen, ydinkeskusta ja Harjulle.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Roution alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 7,5 M€, josta tilakulujen osuus on noin 16 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Laurentius-koulu (1–9 lk.)	11 118 100	3 071 109
Lohjan Yhteislyseon lukio	6 933 962	1 275 528
Lohjan pääkirjasto	2 335 668	713 748
Ojaniitun koulu (1–6 lk.)	2 320 408	688 584
Metsolan koulu (1–6 lk.)	2 309 134	574 032
Metsolan koulun esiopetus		22 140
Ojaniitun päiväkot	2 259 932	388 464
Moision vuoropäiväkot	1 702 579	236 928
Laurentius-päiväkot	1 622 721	143 783
Linnaisten päiväkot	1 283 517	252 168
Gunnarlan päiväkot	1 149 705	128 407

Lohjan lukion aikuislinja	844 060	314 496
Moision päiväkoti	832 547	148 548
Kirjastoauto Saima	162 345	
Nuorisokeskus Harjula		186 650
Nuorisokahvila Dixi	36 787	42 381
Harjula, muut toiminnot		124 820
Ojaniittutalon kirjasto	1 715	-
Yhteensä	34 913 180	8 311 786

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

Tammikuussa 2026 Keskustan asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 435 lasta, perusopetuksessa 1252 oppilasta ja lukiokoulutuksessa 671 opiskelijaa. Perusopetuksen oppilasmäärässä on mukana myös Sammatin ja Roution asukasalueiden 7.–9.-luokkalaiset.

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 99. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 78 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 113 oppilasta. Keskustan varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 31 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	143
14	2012	128
13	2013	123
12	2014	109
11	2015	127
10	2016	107
9	2017	105
8	2018	97
7	2019	79
6	2020	90
5	2021	92
4	2022	79
3	2023	70
2	2024	67
1	2025	71

Keskustan alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Keskustassa olisi laskenut 9 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 21 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Keskustan alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa, mutta investointitarpeita on jonkin verran.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Laurentius-päiväkoti	-	-	-	Laurentius-talossa
Postikadun leikkipuisto	88	0	5 000	
Gunnarlan päiväkoti	73	42 314	48 500	

Ojaniitun päiväkot	-	-	-	Ojaniittutalossa
Laurentius-koulu (1–9 lk.)	95	0	959 500	Laurentius-talossa, sisältää Anttila + musiikkiopisto
Äikäntalo (Solbrinkenin rakennus)	70	92 208	26 570	
Mäntynummen yhtenäiskoulu (7–9 lk.)	-	-	-	väistötila/leasing, Rantapuisto
Metsolan koulu (1–6 lk.)	74	74 717	918 670	
Ojaniitun koulu (1–6 lk.)	88	0	68 900	Ojaniittutalossa
Lohjan Yhteislyseon lukio ja aikuislinja	96	0	277 182	(julkisivut, vesikatto)
Nuorisotila Dixi	82	-	200 000	Harjulassa, investointi kohdistuu Harjulaan
Pääkirjasto	74	141 618	831 240	
Ojaniittutalon kirjasto	-	-	-	Ojaniittutalossa
Yhteensä	82	350 857	3 335 562	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Keskustan alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 89 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

Päiväkot/koulu	Lapsi/oppilas/ opiskelijapaikat 2026	Lapsi/oppilas/ opiskelijamäärä	Täyttöaste
Gunnarlan päiväkot + Metsolan koulun esiopetus	96	79	82,3 %
Laurentius-päiväkot	96	85	88,5 %
Linnaisten päiväkot	66	51	77,3 %
Moision päiväkot	54	48	88,9 %
Moision vuoropäiväkot	54	44	81,5 %
Ojaniitun päiväkot	150	128	85,3 %
Metsolan koulu (1–6 lk.)	432	224	51,9 %
Ojaniitun koulu (1–6 lk.)	288	237	82,3 %
Laurentius-koulu (1–9 lk.)	624	604	96,8 %
Lohjan Yhteislyseon lukio	800	671	83,9 %
Yhteensä/keskiarvo	2 660	2 358	88,6 %

Laurentius-koulun aineenopetuksen lisätilana käytössä olevasta entisestä Solbrinkenin koulurakennuksesta voidaan luopua, kun opetus on mahdollista siirtää Laurentius-taloon. Tavoiteaikataulu olisi luvuvuoden 2029–2030 alussa.

Solbrinkenin rakennuksen tulevaisuus on linjattu asemakaavalla ja alueella on voimassa uudehko asemakaava (v. 2018), mikä mahdollistaisi alueelle kerrostalon rakentamiseen. Rakennuksen purkaminen loisi edellytykset asemakaavan toteutumiselle.

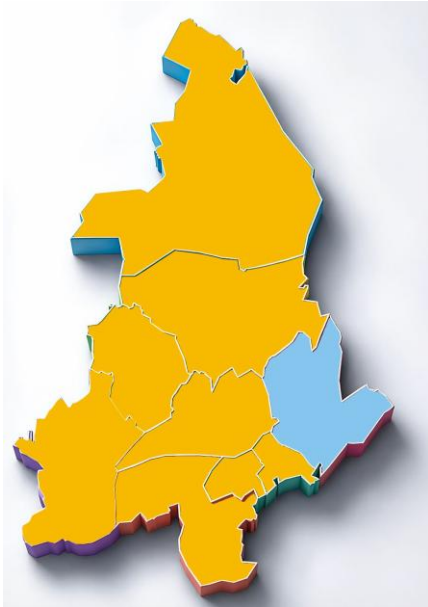
Metsolan koulun tehtäviä esitetään lisättäväksi, sillä koululla on tilaa uusille toiminnoille. Metsolan koulussa toimii yksi alueellinen pienryhmä, jonka vastinpariksi voitaisiin siirtää ainakin yksi pienryhmä ahtaammasta yksiköstä. Siirto voitaisiin tehdä elokuussa 2028.

Rantapuisto 39 säilytettäisiin väistötilana tulevia saneeraus- ja rakennushankkeita ajatellen.

Linnaisten päiväkotia esitetään lakkautettavaksi syksyllä 2027. Linnaisten päiväkotia perustettiin lisätarpeeseen aiemmin koulujen väistötilana käytettyyn tilaelementtiin. Tilaelementin tilat ja ympäristö eivät palvele varhaiskasvatuksen tarpeita. Päiväkodin lapset sijoitettaisiin muihin varhaiskasvatuksen yksiköihin, esimerkiksi Laurentius-päiväkotiin, Moision, Gunnarlan, Ojaniitun tai Havumetsän päiväkoteihin.

LUONNOS

7.9. Mäntynummen asukasalue

Mäntynummen asukasalueeseen sisältyy nauhataajaman pohjoisosa, sitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Paunista Nummenkylään ja Vaanilasta Röylään sekä Pullin, Lehmijärven ja Lieviön kylät. Asukasalueen palvelut keskittyvät nauhataajamaan, josta löytyy päiväkoteja, alakouluja, yhtenäiskoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita. Yhtenäiskoulun luokat 7–9 ovat väestössä Rantapuistossa Keskustan alueella.

Mäntynummen asukasalueella asui vuonna 2024 noin 7 800 asukasta, mikä on noin 17 % Lohjan asukasmäärästä. Nauhataajaman pohjoisosan väestömäärä on ollut korkeimmillaan 2010-luvun alussa, kun taas maaseutumaisten alueiden asukasmäärä on noussut 1980-luvulta 2010-luvun lopulle saakka lukuun ottamatta Lohjansolmun aluetta. Ikäryhmistä asukasalueella korostuvat 0–6-vuotiaat, joita on keskiarvoa huomattavasti enemmän (eroa noin 2 prosenttiyksikköä), sekä 65–74-vuotiaat ja yli 75-vuotiaat, joista molempia on puolestaan Lohjan keskiarvoa selvästi vähemmän (eroa noin 3–4 prosenttiyksikköä). Väestömäärän Mäntynummen asukasalueella arvioidaan kasvavan hieman vuoteen 2035 asti.

Asukasalueella uutta asuinrakentamista on odotettavissa vähäisesti vuoteen 2030 mennessä (alle 100 uutta asukasta) siinä, missä vuodesta 2034 eteenpäin täydennetään Ventelän asuinalueita. Länssiradan toteuduttua 2030-luvun puolivälistä lähtien aloitetaan rakentamaan Lohjansolmun asemanseutua, jolle tavoitellaan vähintään 6 000 uutta asukasta vuoteen 2050 mennessä.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Roution alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 18,0 M€, josta tilakulujen osuus on noin 22 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Mäntynummen yhtenäiskoulu (1–9 lk.)	7 105 856	1 582 347
Perttilän koulu (1–6 lk.)	1 881 635	550 044
Päiväkoti Oravainen	1 772 196	172 512
Muijalan koulu (1–6 lk.)	1 692 577	583 440
Perttilän päiväkoti	1 621 552	196 644
Muijalan päiväkoti	1 206 587	273 432
Päiväkoti Onnen Omena	996 422	147 264
Asemanpellon koulu (1–6 lk.)	845 888	194 712

Lehmijärven koulu (1–6 lk.)	650 629	192 480
Mäntynummen kirjasto (vuokratila)	213 000	41 526
Nuorisotila Kolo *	* 8 855	29 160
Mäntynummen yhtenäiskoulun esiopetus		2 916
Perttilän koulun esiopetus		11 028
Perttilän luontoesiopetus		-
Yhteensä	17 945 197	3 977 505

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

* Nuorisotila Kolo oli vuoden 2025 vuokratiloissa. Taulukon vuokratulut sarakkeen luku on arvio vuoden 2026 sisäisestä vuokrasta uudessa väliaikaisessa tilassa.

Tammikuussa 2026 Mäntynummen asukasalueella oli varhaiskasvatuksessa 286 lasta ja perusopetuksessa 926 oppilasta.

Alueen lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 84. Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 61 lasta ja perusopetusikäisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 100 oppilasta. Mäntynummella varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 39 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	142
14	2012	111
13	2013	88
12	2014	100
11	2015	108
10	2016	94
9	2017	95
8	2018	78
7	2019	83
6	2020	68
5	2021	70
4	2022	64
3	2023	52
2	2024	61
1	2025	52

Mäntynummen alueen ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Mäntynummella olisi laskenut 14 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 16 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Mäntynummen alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset ovat kuntoluokaltaan tavoitetilaa huonommassa kunnossa. Rakennukset jakautuvat kahteen kuntoluokkaan. Ilman palveluverkkomuutoksia investointitarve lähivuosina on suuri.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
---------	------------------	----------------	---------------------------------	-------

Päiväkoti Oravainen	60	554 540	3 241 000	sisältää ham- mashoitolan osan
Perttilän päiväkoti	74	41 600	32 565	
Muijalan päiväkoti	79	0	0	
Päiväkoti Onnen Omena	81	0	51 000	
Asemanpellon koulu (1–6 lk.)	59	514 992	2 611 805	
Asemanpellon liikuntahalli	52	298 428	934 537	
Mäntynummen yhtenäis- koulu (1–6 lk.)	-	-	-	Tilaelementeissä/ vuokratila
Mäntynummen liikuntahalli	79	0	93 741	
Perttilän koulu (1–6 lk.)	70	481 337	67 700	
Muijalan koulu (1–6 lk.)	84	0	46 990	
Pullin opetuspiste (1–6 lk.)	51	329 619	947 776	
Pullin liikuntahalli	60	65 999	310 197	
Lehmijärven koulu (1–6 lk.)	52	521 898	1 534 300	
Nuorisotila Kolo	-	-	-	vuokratila
Mäntynummen kirjasto	-	-	-	Väistöttila/ vuokratila
Yhteensä	67	2 808 413	9 871 601	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Mäntynummen alueen yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 70 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilaspaikat 2026	Lapsi/ oppilasmäärä	Täyttöaste
Muijalan päiväkoti	75	60	80,0 %
Päiväkoti Onnen Omena	66	51	77,3 %
Päiväkoti Oravainen + Mäntynummen yhtenäis- koulun esiopetus	108	90	83,3 %
Perttilän päiväkoti + Perttilän koulun esiopetus + Perttilän luontoesiopetus	117	85	72,6 %
Asemanpellon koulu (1–6 lk.)	144	80	55,6 %
Lehmijärven koulu (1–6 lk.)	72	52	72,2 %
Muijalan koulu (1–6 lk.)	264	132	50,0 %
Perttilän koulu (1–6 lk.)	264	152	57,6 %
Mäntynummen yhtenäiskoulu (1–9 lk.) (suun- niteltu)	600	494	82,3 %
Yhteensä/keskiarvo	1 710	1 196	69,9 %

Pullin opetuspisteen oppilaat siirtyvät Mäntynummen yhtenäiskouluun elokuusta 2026. Pullin opetuspisteen toiminta on lakkautettu 1.8.2026 alkaen Sivistyslautakunnan päätöksellä 21.1.2026 § 8. Pullin opetuspisteen oppilaat ovat hallinnollisesti jo valmiiksi Mäntynummen yhtenäiskoulun oppilaita.

Lehmijärven koulua esitetään lakkautettavaksi elokuusta 2027. Oppilaat mahtuisivat olemassa oleviin ryhmiin Mäntynummen yhtenäiskoulussa tai vaihtoehtoisesti Muijalan tai Perttilän kouluissa asuinpaikan mukaan.

Mäntynummen uusi monitoimijatalo on suunnitteluvaiheessa ja sen on tarkoitus valmistua vuonna 2029. Mäntynummen yhtenäiskoulu siirtyy takaisin uuteen Mäntynummen monitoimijataloon väistötiloista Mäntynummella ja Rantapuistossa.

Samassa yhteydessä esitetään lakkautettavaksi Asemanpellon koulu. Asemanpellon koulun oppilaat voitaisiin sijoittaa Mäntynummen yhtenäiskouluun, Perttilän kouluun tai Ojaniitun kouluun asuinpaikan mukaan. Asemanpellon lakkauttaminen ja oppilaiden siirtyminen muihin kouluihin ei aiheuttaisi koulukuljetuskustannuksia kuin mahdollisesti yksittäistapauksissa.

Oravaisten päiväkodin toiminta siirretään Mäntynummen monitoimijataloon ja samalla Oravaisten päiväkodin nykyisistä huonokuntoisista tiloista luovutaan.

Mäntynummen kirjasto ja Mäntynummen nuorisotila toimivat väistöissä vuokratiloissa, joista voidaan luopua, kun molemmat palvelut siirtyvät takaisin Mäntynummen uuteen monitoimijataloon.

7.10. Ruotsinkieliset palvelut

Ruotsinkielisiä asukkaita on Lohjalla noin 1500 (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026), mikä on alle 4 % Lohjan asukkaista. Ruotsinkielisiä asukkaita asuu kaikilla yhdeksällä Lohjan asukasalueella, mutta ensisijaisesti ruotsinkieliset asukkaat ovat keskittyneet Virkkalan ja Keskustan asukasalueille. Ruotsinkielisiä sivistyspalveluita tarjotaan päiväkodeissa, alakouluissa, yläkoulussa, lukiossa ja kirjastossa.

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä ruotsinkielisten sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 7,9 M€, josta tilakulujen osuus on noin 19 %. Sivistystoimialan ruotsinkielisten palveluiden kulut koostuvat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen palveluista.

Ruotsinkieliset palvelut	Toimintakulut €	Tilakulut €
Källhagens skola (åk 7–9)	3 753 933	704 460
Virkby gymnasium	1 269 147	311 292
Solbrinkens daghem	830 179	144 804
Virkby skola (åk 1–6)	691 549	191 940
Solbrinkens skola (åk 1–6)	688 083	82 452
Daghemmet Petter	620 937	65 196
Yhteensä	7 853 828	1 500 144

Ruotsinkielisten palveluiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

Tammikuussa 2026 ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa oli 80 lasta, perusopetuksessa 363 oppilasta ja lukiokoulutuksessa 105 opiskelijaa. Perusopetuksen oppilasmäärässä on mukana myös Inkon, Siuntion ja Vihdin yläkouluoppilaita.

Ruotsinkielisten lasten ja nuorten keskimääräinen ikäluokan koko on tällä hetkellä noin 16. Varhaiskasvatusikäisten ruotsinkielisten lasten ikäluokkien koko on keskimäärin 15 lasta ja perusopetusikäisten ruotsinkielisten ikäluokkien koko on tällä hetkellä noin 17 oppilasta. Ruotsinkielisten varhaiskasvatusikäisten ikäluokat ovat siten keskimäärin 12 % pienempiä kuin perusopetusikäisten ikäluokat. (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026.) Äidinkieleltään ruotsinkielisten lasten ja nuorten määrä poikkeaa ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa olevien määrästä, sillä osa ruotsinkielisistä käyttää suomenkielisiä sivistyspalveluita ja toisinpäin, osa suomenkielisistä käyttää ruotsinkielisiä sivistyspalveluita. Erotus on noin 30 lasta ruotsinkielisten palveluiden suuntaan.

Ikä	Syntymävuosi	Lukumäärä
15	2011	26
14	2012	21
13	2013	13
12	2014	25
11	2015	12
10	2016	11
9	2017	19
8	2018	14
7	2019	10
6	2020	17
5	2021	11
4	2022	18
3	2023	13
2	2024	15
1	2025	9

Ruotsinkielisten lasten ikäluokkien koko (Louhi, Väestöweb 2.0, 27.4.2026)

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä ruotsinkielisten perusopetusikäisten määrä olisi laskenut 12 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 17 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Ruotsinkielisten palveluiden käytössä olevat kaupungin omistamat rakennukset Virkkalassa ovat kuntoluokaltaan tavoitetilaa huonommassa kunnossa. Ilman palveluverkkomuutoksia investointitarve lähivuosina on suuri.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Daghemmet Petter	70	57 744	67 200	
Virkby skola (åk 1–6)	50	551 713	1 619 364	
Källhagens skola (åk 7–9)	64	1 613 747	6 086 635	
Virkby gymnasium				sisältyy Källhageniin
Solbrinkens daghem	-	-	-	Laurentius-talossa
Solbrinkens skola (åk 1–6)	-	-	-	Laurentius-talossa
Yhteensä	61,3	2 223 204	7 773 199	

Ruotsinkielisten palveluiden yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Esitettävät muutokset

Ruotsinkielisten palveluiden yksiköiden täyttöaste on tällä hetkellä noin 79 %. Alueen palveluiden ja tilojen kehittämistyön tavoitteena on ylläpitää alueella toimivat palvelut ja vahvistaa niiden tilankäyttöä sekä täyttöasteita.

Päiväkoti/koulu	Lapsi/oppilas/ opiskelijapaikat 2026	Lapsi/oppilas/ opiskelijamäärä	Täyttöaste
-----------------	---	-----------------------------------	------------

Solbrinkens daghem	54	44	81,5 %
Daghemmet Petter	54	36	66,7 %
Solbrinkens skola (åk 1–6)	72	64	88,9 %
Virkby skola (åk 1–6)	72	40	55,6 %
Källhagens skola (åk 7–9)	288	259	89,9 %
Virkby gymnasium	150	105	70,0 %
Yhteensä/keskiarvo	690	548	79,4 %

Källhagenin rakennus, jossa toimii Källhagenin ruotsinkielinen yläkoulu ja Virkby gymnasium, tulee peruskorjata tulevien vuosien aikana. Peruskorjaus on mahdollista toteuttaa, kun Rantapuiston väistötilat vapautuvat Mäntynummen yläluokkalaisilta. Virkby skolan toimintaa esitetään siirrettäväksi Källhagenin koulurakennukseen. Peruskorjauksen yhteydessä ruotsinkielisistä perusopetuksen kouluista muodostettaisiin hallinnollinen yhtenäiskoulu. Solbrinkens skola jatkaisi toimintaansa Laurentius-talossa keskustassa.

Virkkalan alueen lapsimäärän ja ruotsinkielisten lasten määrän laskiessa Daghemmet Petterin tilanetta tulee arvioida. Solbrinsin päiväkotia jatketaan toimintaansa keskustassa.

7.1. Palveluverkkoa koskevien muutosten toteuttaminen

Kevät 2026 keskitytään palveluverkkoa koskevan suunnitelman valmisteluun.

Alueellisessa toimintamallissa tarkastellaan jokaista asukasaluetta kokonaisuutena ja toteutetaan alueella järjestettävät palvelut jokaisen alueen lähtökodista sekä tarpeista. Asukasalueella järjestettävien palveluiden sekä tilojen tarvetta arvioidaan alueen väestömäärän sekä palveluiden käytön perusteella.

Esitettävien muutosten kustannusvaikutukset koostuvat pääosin sivistyspalveluilta vapautuvista tilakustannuksista sekä lasten määrän muutoksesta johtuvista henkilöstökustannuksista. Tiloja koskevat suurimmat muutokset kohdistuisivat tällä hetkellä käytössä oleviin väliaikaisiin tilaratkaisuihin.

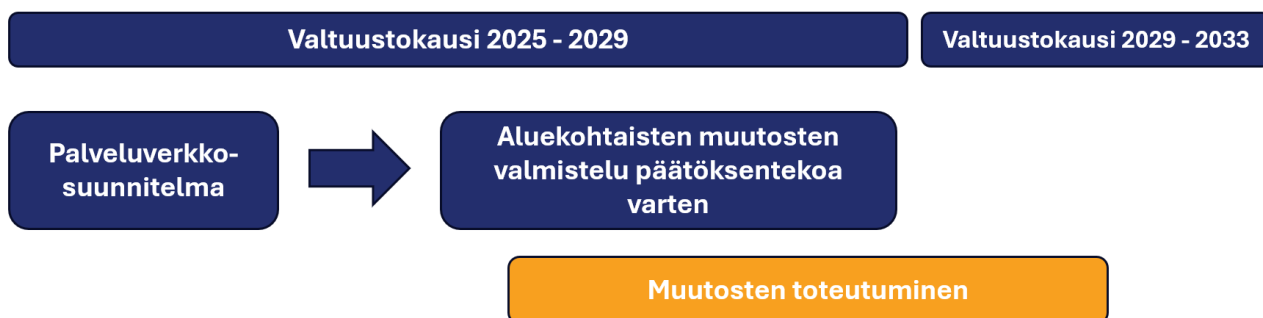
Palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen ja muutosten valmistelu aloitetaan syksyllä 2026. Suunnitelman mukaisten muutosten valmistelu toteutetaan yksi asukasalue kerrallaan. Valmistelussa huomioidaan kaikki alueen eri palveluiden tarpeet, tulevat muutokset ja muut palveluihin ja tilojen käyttöön liittyvät asiat. Valmistelun aikana kuntalaisia osallistetaan ja kuullaan kattavasti ennen esityksen lopullista valmistelua päätöksentekoon.

Myös päätösten vaikutusten ennakkoarviointi toteutetaan suunnitteluvaiheessa aluekohtaisesti. Kaikista suunnitelmaan kirjattavista merkittävistä muutoksista valmistellaan oma päätöksentekoprosessi, jonka yhteydessä huomioidaan ennakkovaikutusten arviointi.

Palveluverkkosuunnitelman yhteyteen tehdään erillinen suunnitelma asukasalueiden asukkaiden ja lasten osallistamisesta. Pohjamateriaalina käytetään jo tehtyjä vaikutusten arviointeja, esimerkiksi Kuntalaisten näkökulma -arviointilomakkeet, johon on koottu kuntalaistilaisuuksissa esiin nousseet asiat, ja Mäntynummen kouluverkon vaikutusten arviointi (2023). Kaikki annetut palautteet, kannanotot ja vetoomukset otetaan myös huomioon.

Asukasaluekohtainen suunnitelman toteuttaminen aloitetaan alueen sivistyspalveluiden toimijoiden tapaamisella, jossa suunnitellaan ja aikataulutetaan asukasalueen osallistamisen prosessi. Seuraavaksi osallistetaan ja kuullaan asukasalueen sivistyspalveluiden henkilöstöä. Asukasalueella järjestetään asukasilta, jossa kaikki alueen eri ikäiset ja eri elämäntilanteissa olevat asukkaat voivat tuoda näkemyksensä esiin.

Alueen asukkaille annetaan aikaa lausua suunnitelmasta myös asukasillan ulkopuolella ja jälkeen. Tarvittaessa järjestetään toinen asukasilta lausuntoajan loppuun.

RAKENNAMME TULEVAISUUDEN PALVELUT YHDESSÄ.

LIITTEET

1. Palvelusuunnitelman asukasaluekohtaiset tavoitteet
2. Palaute.palveluverkko-palautteiden koonti
3. Osallisuussuunnitelma

LUONNOS